

és gordonka
izvári Mariska
vésznöje, Malec
peraház művé-
Zeneművészeti
Pontos időjel-
rek. 9.45: Más
15: Toll Árpád
hangversenye

v. Utána szóra-

zene.
zene.
zene.
hangv.
ikus hangv.
ngverseny.
onikus hangv.
yü zene.
e.
erseny.
fon.
ene.

(Teljes kiadás)
Uj Kelet könyv-

LEMI

laggenmacher

-sör

sen

apolás a

-körtben

elések

TELJESEN külön-
járata, szép, egész-
ges uccai szoba fű-
szoba és zongora-
szóvalattal is július
re, esetleg július
sejére kiadó Str. Gen.
erthelot (Ötvös-ucca)
sz.

KIADÓ 2 és 4 szoba
nyha, előszoba, fű-
szoba, konyha, élé-
szoba, viz, villany,
szponi fűtéssel és
t használat. Érte-
zni P. Unirii 7, ház-
ügyelőnél.

BIZTOSÍTÁSA befőt
t a romlástól, ren-
ljen kötés és vágás-
külti szabadalmazott
apide" befőtélzáró
pirt, 64 útv. 29 lei
amare Str. Alexand-
12.

ÜGYVÉDJELŐLT
rtekt román, praxis-
állást keres. Meg-
réséseket „Doctor
ris" jellegre a kiadó-
kér.

EGY üzletben felej-
t két fehérkeskos vi-
t férfiruha megtalá-
t kérem értesítsen
ékely Deák F.-u. 18.

5-6 szobás földzin-
akást keresek a
esselőnyi utcában,ci-
t a kiadóba k'rek.

SCHWARTZ IG-
ACNÉ orth. köze-
EGETÁRIUS ET-
RME és tejszárkna
g. Ferdinand (Ves-
ényi-utca, 10. szám
tt megnyílt. A fel-
sznált tejmentek sa-
késztményeim. —
yarott naponta friss
ér és bivalytej ház-
szalítva is kap-
zó.

Műhelynek alkalmas
gy helyiség és két
ának alkalmas vi-
os nagy szoba ki-
Cim a kiadóba.

Keletben

XIII EVF. * SZAM 144
Cluj—Kolozsvar, 1930
július 2 Szerda
5690 EV - TAMUZ 6

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi
és bánáti zsidóság politikai
napilapja.

Cikkeink utánnomását csak a
ferrás megjelölésével engedjük
meg.

Kéziratokat nem küldünk vissza
és megőrzésükre sem vállalkozunk

TAXA POSTALA
PLATITE in NUMERAR
No. 244.716/929

Ramasetter Robert

BUDAPEST

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-
utca) 10. szám. Telefon: 9-77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 „
Negyedévre 320 „
Egy hónapra 110 „

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem).
Egy évre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Hol van a méltányosság?

— Reflexiók a fogyasztási illetékek felemeléséhez —

Az ország lakossága mély megdöbbenéssel szerzett tudomást arról az egy-
szakasos törvényjavaslatról, amelyet a
parlamenti szesszió utolsó óráiban sza-
vaztak meg a nemzet választottjai. Ez
a javaslat a fogyasztási illetékek fel-
emeléséért újabb súlyos terheket ró
a gazdasági válság esztendőiben elési-
gázott, lerongyolódott adófizetőkre. Ugy-
szólván alig jutott idő arra, hogy a kép-
viselőház és szenátorok megtehessék meg-
jegyzéseiket ehhez az odíózus törvény-
javaslathoz. Vasárnap éjjel határozta el
a kormány az illetékek felemelését, hét-
főn délelőtt már átment a javaslat a
legfőbb törvényhozási tanácsban, a kép-
viselőház pénzügyi bizottságán és dél-
utánra már a szenátus is megszavazta
a kormány parancsára az egyzakasos
törvényjavaslatot.

Lehetne néhány megjegyzést fűzni eb-
ből az alkalomból ahhoz, hogyan telje-
síti kötelességét és tölti be hivatását
nálunk a parlament. Ha egyéb nem, ugy-
az utóbbi hetek tapasztalatai minden-
esetre meggyőzték arról, hogy a nem-
zeti-parasztpárti parlament szabadon
választott képviselői és szenátorai ép
oly vak és engedelmes eszközök a vég-
rehabító hatalom kezében, mint amilyen-
ek a duplafenekű urnákból kikerülő li-
berális és avereszkánus parlamentek
voltak. A többségi képviselők és szená-
torok ép úgy ellene voltak ennek az
emelésnek, mint bárki, aki az ország
polgárságának siralmas anyagi helyze-
tét és fizetőképességét ismeri. Mégsem
akadt egyetlen hang sem a többségi pa-
lamenterek sorából, amely rámutatott
volna arra, hogy az életnek ez az újabb
megdrágítása mily súlyos következmé-
nyeket von maga után az ország lakos-
ságára és mily kevésbé alkalmas arra,
hogy az eliramló népszerűséget a nem-
zeti-parasztpárttal szemben fenntartsa.

Nem mi vagyunk azok, akik egy part
pour part ellenzékieskedés kedvéért
szoktuk bírálni a kormány aktusait.
Egy pillanatilag sem vitatjuk el a jelen-
legi kormánytól azokat az érdemeket,
amelyeket az állam zilált pénzügyi hely-
zetének konszolidálása körül a külföldi
köleszőn lekötésével, a belföldi adósságok
kifizetésével és a stabilizáció megvaló-
sításával szerzett. A fogyasztási illeté-
kek felemelésének kérdésében sem akar-
juk a kormány jóhiszeműségét kétség-
bevonni. Am nem kevésbé igaz az is,
hogy a nemzeti-parasztpárti kormány
gazdasági politikája nem volt olyan
természetű, amely beválthatta volna a
hozzáfűzött reményeket. Kétúró törvé-
nyeket szavaztatott meg ez a kormány,
de ezeknek végrehajtásánál nem bizo-
nyult eléggé erélyesnek és határozott-
nak. Absztrakt elvek domináltak a kor-
mány pénzügyi politikájában, a reali-
tásokkal számoló gazdálkodás helyett.
Bizonyos, hogy az általános, egész Eu-
rópán elhatalmasodó gazdasági válság
és az a súlyos örökség, amelyet a liberá-
lisok maguk után hagytak, nehéz fel-
adatokat elé állítottak Maniu Gyula kor-
mányát. A nehézségek áthidalására írá-
nyuló kísérleteknél azonban, a kormány
nem járt el méltányosan az ország lak-
osságával szemben és nem is maradt
hű és konzekvens programjához.

A jó kormányzás legfőbb kelleke, az
előrelátás volt az, ami különösen hiány-
zott a kormány gazdaságpolitikájából.
Az elmúlt évben nagyszerű ter-
mése volt az országnak, a kormány azon-
ban nem tudott gondoskodni arról, hogy
ez a termés a nemzetgazdaság javára
gyümölcsözők. Irtozatos gabonameny-
nyiségek várnak még ma is értékesítés-
re a raktárakban. Am az elmúlt esztén-
dőben semmi sem történt abban az irány-

ban, hogy a külföldi kereskedelmi kap-
csolatok kiépítésével a szállítás leheto-
ségeinek racionalizálásával és a kivitel
megkönnyítése révén a román gabona
felvevő piacra találjon. Most, midőn
már az új termés aratása folyik, most
igyekeznek a kormány a kiviteli illetékek
redukálása révén impulzust adni a ga-
bonakivitelnek. A kiviteli illetékek re-
dukciója kétségtelenül jelentős, de nem
olyan mértékű, hogy a fogyasztási cik-
kek adójának ilymértű felemelését tel-
jes mértékben indokoltá tegye. Bizony-
talan még egyelőre, hogy a vagononként
1400 lejt kitevő redukciónak lehetővé fogja
tenni a román búzának az elvesztett pia-
cok visszaszerzését, annál is inkább,
mert a jelenleg érvényben levő szállítási
tarifa és a rendelkezésünkre álló szállí-
tási eszközök nem alkalmasak intenzi-
vebb kiviteli kampány lefolytatására.

De ha ez így is történne, az export
emelkedése folytán az állam rekompén-
záhatja magát a redukált kiviteli ille-
tékekből is, amelyeknek összege annyival
nagyobb lesz, amennyivel könnyebb
a román gabonatermékek elhelyezése a
külföldön. Ezzel szemben a fogyasztási
illetékek felemelése elsősorban a városi
lakosságot sújtja, azt a városi lakossá-
got, amely csaknem kizárólagos hordo-
zója az állam terheinek. Olyan cikkek
adójának emeléséről van szó, amelyek,
talán a cukrot kivéve, a par excellence
városi fogyasztás tárgyát képezik.

Egy újabb indirekt adóról van tehát
szó, amely mozaik csupán főleg a vá-
rosi lakosságot, a kereskedőket és kis-
iparosokat, tehát nem kis mértékben a
zsidóságot sújtó adórendszerben. Az
iparügyi miniszter arra hivatkozott,
hogy a kiviteli illetékek leszállításával
az állam bevételei csökkennek s a költ-
ségvetési egyensúly érdekében azokat
rekompenzálni kell. A költségvetési
egyensúly fenntartásának azonban két
klasszikus eszköze van: a bevételek fo-
kozása és a kiadások csökkentése. A
nemzeti-parasztpárti kormány kérelhe-

teltennek mutatkozott az adóprés meg-
szorításánál, de távolról sem bizonyult
oly határozottnak és energikusnak ak-
kor, amidőn az állami kiadások mérsék-
léséről s a pazar luxussal berendezett
adminisztrációs apparátus leépítéséről
volt szó. Egyetlen vonalon sem láttuk
a takarékoság elvének maradék nél-
küli érvényesítését. A köztisztviselők
száma ép oly tulzatosan nagy, mint volt
ezelőtt s hogy egyebet ne említsünk, a
kormány súlyos anyagi áldozatok árán
felállította a tartományi igazgatóságok-
kat, de nem látta el őket a megfelelő ha-
táskörrel s így az ország semmi hasznu-
kat nem látja.

„Mindannyiunknak áldozatot kell hoz-
ni a súlyos anyagi helyzetben levő or-
szághért” — mondotta az uralkodó az adó
inkvizícióra panaszkodó zsidó parlamen-
tereknek. Az ország lakossága nem ta-
gadta meg az áldozatkészségét az állam-
mal szemben, de megkövetelheti azt,
hogy a teherviselésben minden polgár
egyenlő mértékben osztozzék. A fogyasz-
tási illetékek felemelése azonban távol-
ról sem a joggal elvárt méltányosság
szellemében történt.

Az Evening Standard szerint Elena királyné Frankfurt am Mainban telepszik meg

A bukaresti sajtó cáfolja az angol lap híreit

Bucuresti—Bukarest, július 1. (Az Uj
Kelet tudósítójától.) A Curentul szerint
a fővárosba érkező angol és francia la-
pok arról irnak, hogy Károly király és
Elena királyné között súlyos nézetelté-
rés támadt. A konfliktus oka az volna,
hogy a két királyi házastárs ellenté-
véleményen van Mihály trónörökös ne-
velésére vonatkozólag. Az Iwning Stan-
dard úgy értesül, hogy Elena királyné
végleg elszándékozik hagyni az orszá-
got és Frankfurt am Mainban akar meg-

telepedni. A Curentul megjegyzi, hogy
ezek a hírek a nagy nyugati lapok szen-
zációhajszásból születtek meg. Tény,
az hogy Károly király és Elena király-
né különváltak élnek, előbbi a cotroceni
palotában, utóbbi a Kiseleff szösszén. A
királyi házastársak eddig két ízben ta-
lálkoztak egymással. Egyszer Károly
király otthonában látogatta meg a ki-
rálynét, egyszer pedig együtt uszonnáz-
tak Miklós hercegnél.
Az egyik párizsi lap Bukarestbe kül-

dött tudósítója hosszú cikkben számol be
a királyi familiában történt események-
ről. A lap megállapítja, hogy nem fe-
lelnek meg a valóságnak azok a hírek,
amelyek szerint Elena királyné kijelen-
tette volna, hogy soha nem fog hozzá-
járulni a házastársi kapcsolatok felvéte-
léhez. A királyné viszont ennek ellen-
kezőjét sem állította és egyelőre a vi-
lágól teljesen elvonulva, magányosan
él a szösszén lévő királyi palotában.

Maniu miniszterelnök Kolozsváron

Azért jöttem Erdélybe, hogy pihenjek egy keveset. Mozgalmas lesz a politikai vakáció

Cluj—Kolozsvar, július 1. (Az Uj Kelet
tudósítójától.) Maniu miniszterelnök
ma déiben 12 órakor a bukaresti gyors-
szal Kolozsvárra érkezett. A pályaudva-
ron dr. Moldovan Valér tartományi
igazgató, dr. Popa Adam vármegyei
prefektus, dr. Cloanta rendőrkezesurai
titkár és Leontin Pop, az állambizton-
sági hivatal vezetője fogadták a minisz-
terelnököt, akit szemmel láthatólag erő-
sen megviseltek az elmúlt hónapok ese-
ményei. Maniu szalonkoesiját lekapcsol-
ták a vonatról, a miniszterelnök azon-
ban a peronon maradt a gyors elindu-
lásáig és szívélyesen elbeszélgetett kül-
földre utazó rokonaival.
Megpróbáltak nyilatkozattételre bir-
ni a miniszterelnököt, Maniu azonban
szokott udvariasságával elhárította ezt
mától.

— Azért jöttem Erdélybe, — mondot-
ta — hogy pihenjek és sétáljak egy
keveset. Arra is szüksége van az ember-
nek.

A miniszterelnök elmondotta ezután,
hogy Badaacsonyba utazik ősi kuriájára,
ahol néhány napot fog eltölteni és a
jövő héten kedden visszautazik a fővá-
rosba. A miniszterelnök a déli órákat
Kolozsváron töltötte és este utazott to-
vább Badaacsonyba.

Maniu elutazásával a parlament

kapuinak bezárásával a politikai élet-
ben kezdetét vette a nyári vakáció,
amely előreláthatólag igen rövid tar-
tamu lesz. A liberális párt Vintila-
szárnya teljes erejével azon van, hogy
az uralkodóval való kapcsolatok helyre-
állítására révén megmentse önmagát a
fejosztástól. Gheorghe Bratianu teljes
erővel folytatja pártjának szervezési
munkálatait. Az averesánusok ugyan-
csak reorganizálni készülnek pártjukat,
mert abban reménykednek, hogy az
összel bekövetkezendő politikai változá-
sok az ő malmukra fogja hajtani a vi-
zet.

A szervezést, reorganizálást szeretné
keresztülvinni a nemzeti parasztpárt is.
Erre mutat az a beszéd, amelyet Maniu
miniszterelnök tartott a többségi képvi-
selők tegnapi értekezletén.

Maniu expozeja

A kormánypárt tegnap a szenátus
üléstermében az üllészek berekesztése
után értekezletet tartott, amelyen a mi-
niszterelnök mondott beszédet. Maniu
hangsúlyozta, hogy a tervezett értekez-
letet nem tartják meg, mert a képviselők
közül számosan távol vannak már,
másképp a minisztereknek Marinkovics
tisztelőre rendezett estélyen kell részt-
venniük. Ezért csak röviden kíván szólni
a törvényhozás üllészekében elvég-
zett munkáról. A nemzeti parasztpárt

programjának megvalósításán dolgozott
ellenfeleinek minden állítása dacára is
és ezt a munkát, amely a jelenlegi ne-
hézségek között rendkívüli fontosságu,
folytatni fogja. A miniszterelnök kérte
a párt tagjait, hogy a nyár folyamán
fejtessen ki felvilágosító és propagan-
damunkát a választók között. A jövő
héten összeül a párt elnöksége a vidéki
szervezetek elnökeivel együtt és ez al-
kalommal meg fogják állapítani a nyá-
ri propaganda módszereit.

A miniszterelnököt beszéde végeztével
a képviselők és szenátorok percekig
tartó óvációban részesítették.

Vintila audienciája körül

A lapok élénken foglalkoznak Bratia-
nu Vintila királyi audienciájának híre-
vel. A Dimineata szerint Argetoianu
készítette elő az audienciát, amelyet a
liberálisok részéről eddig nem erősítet-
tek ugyan meg, de nem is cáfoltak. Hir-
szerint Bratianu Vintila ez alkalommal
ünnepélyes hűségnyilatkozatot fog ten-
ni és bocsánatot fog kérni a királytól
eddig magatartásáért. A liberális párt
vezére egyben memorandumot készít,
amelyet az audiencián át akar nyújtani
az uralkodónak, de fel fogja használni
az alkalmat arra is, hogy a külföldi
tökre vonatkozó álláspontját is ismer-
tesse.

Szirábugás, harangkongás és 3000 dalos éneke közepette kezdődött meg Mainz felszabadulási ünnepe

Hindenburg elnök kiáltványban fejezte ki háláját a felszabadult rajnai lakosságnak

A legnagyobb örömmünepség Münchenben volt

Mainz, július 1. A rajnai területek felszabadulásának ünnepét a frankfurti rádióállomás este 11 órakor kezdett ünnepi hangversenye vezette be, amelyet az összes német rádióállomások közvetítettek. A hangversenyzenekar, kórus és szolista Wagner- és Schumann-darabokat adtak elő. A nap pali fényárban uszó, fellobogózt Mainz felszabadulási ünnepe éjjel 12 órakor szirábugás és harangkongás közepette vette kezdetét a Festsalle előtti téren tízezrekre menő tömegek jelenlétében. 3000 dalos adta elő a „Grosser Gott wir loben dich” és a „Deutscher Rhein”-t, majd Külp dr. főpolgármester és Adelung dr. kormányzói elnök méltatták a történelmi jelentőségű órákat. A dalosok Deutschlandliedje után Wirth dr. birodalmi belügyminiszter a birodalmi kormány nevében mondott beszédet a szabad Rajna lakosságához. A sokaság a szónokok beszédeit többször lelkesülten ovációkkal szakította meg. A dalosok elénekelték még a Frühling am Rhein és a zenekar Händel Largo-ját s végezték a Deutschlandlied. Ünnepek voltak Wiesbadenben, Trierben és Speyerben. Az ünnepeket a német rádióállomások közvetítették.

Koszorúk özöne Stresemann sirjára

Berlin, július 1. A Rajna-vidék felszabadulása alkalmából Hindenburg elnök, a birodalmi kormány, a porosz kormány és tartománygyűlés, valamint a hesseni és bajor kormányok kiáltványokat bocsátottak ki a lakossághoz, amelyek hálát juttatnak kifejezésre azok iránt, akik a felszabadulás előkészítéséért végzett munkában szenvedtek, áldozatot hoztak és megölték. A kiáltványok kiemelik a rajnai területek lakosságának állhatóságát és hűségét.

A lapok nagy cikkeiben számolnak be a felszabadulás ünnepeiről és méltatják az elhunyt Stresemann érdemeit.

Stresemann sirjára a birodalom minden részéből számos koszorút helyeztek el.

A berlini helyőrségek egyesített zenekara a grünewaldi stadionban monstre-hangversenyt rendeztek a Rajna-vidék felszabadulása alkalmából. A lakosság lelkesen ünnepelte azokat, akiknek a felszabadulás előkészítésében részük volt. A hangversenyt tüzijáték követte.

Ma a helyőrségi templomokban istentiszteleteket tartottak és a csapatok küldöttségei is koszorút helyeztek el Stresemann sirjára.

Ismét német zászló leng a Rajna mentén

Berlin, július 1. Kehlben egyszerű és bensőséges ünnepség keretében ünnepelték meg a felszabadulást. Ejjélkor fátylasmenet vonult a városháza elé, ahol

Luttner polgármester tartott beszédet. A városi tanács üdvözlő táviratokat küldött Hindenburg birodalmi elnökhöz, a birodalmi kancellárhoz és a badeni kormányhoz.

Bajorországban és a bajor Pfalzbán a Pfalz felszabadulása estjén több helyütt zenés takarodók voltak. A legnagyobb arányú örömmünepség Münchenben volt.

A mai berlini reggeli lapok óriási cím betűkkel közlik az éjszakai rajnai ünnepekről szóló referádákat és azt a tényt, hogy újra német zászló leng a Rajna mentén.

Miklas osztrák szövetségi elnök a rajnai területek felszabadulása alkalmából meleghangú üdvözlő táviratot intézett Hindenburg köztársasági elnökhöz, amelyben bejelenti, hogy az osztrák nép a németekkel együtt örül a rajnai felszabaduláson.

Az amerikai és angol sajtó reflexiói

Newyork, július 1. Az Associated Press részletes kölni táviratot juttatott el az amerikai lapokhoz a Rajna-vidék felszabadulása alkalmából. A tudósító-iroda közleménye megállapítja, hogy a rajnai megszállás Németországnak — a közvetett költségeket nem számítva — több, mint hat és fél milliárd arany márkájába került s ezzel az összeggel tulajdonképpen visszavásárolta a rajnai területet. Az Associated Press emlékeztet arra, hogy a megszállás tizenkét évének első idejében a szeparatisták nagyarányú mozgalmat indítottak a Rajna-vidéknek Németországtól való elszakítására. A szeparatisták mozgalma arra irányult, hogy a Rajna legyen a határa a német birodalomnak és amit a versaillesi békeszerzőssel nem érthettek el, azt ezen az uton kísérelték meg. Éveken át „Szabadságot a Rajna-vidéknek” jelszavát volt hangos a Rajna-vidék lakossága most is ezt követeli, de ez most a francia megszállóktól való szabadulást jelenti.

London, július 1. Több lap cikkeiben méltatja a rajnai kiűrés nagy jelentőségét. Annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy most már adva lesznek az európai együttműködés feltételei.

A Star szerint a Rajna-vidék felszabadulását a háború valódi befejezésének lehet tekinteni, mert az utolsó epizód most zajlott le. A lap azt a reményt juttatja kifejezésre, hogy most már mindenki el fogja felelni a háborút és béke lesz minden népek jelszava és őszinte törekvése. A cikk azt hangoztatja, hogy az államoknak az a kötelességük, hogy a föld népeinek barátságát minél szorosabbra fűzzék.

És megnyiták a börtönök ajtajai is...

Párizs, július 1. Briand a rajnai kiűrés alkalmából üdvözlő táviratot intézett Tirardhoz, a megszállás francia polgári adatlusához s a francia kormány háláját tolmácsolta tapintatáért és lelkiismeretességéért, amellyel kényes feladatát nehéz időkben mindvégig megelégedésre oldotta meg.

A megszálló csapatok főparancsnoksága elutazása előtt közkegyelmet gyakorolt és a börtönök ajtajait a francia hadbírósg által elítéltek előtt megnyitotta.

Tüntetés a Saar-területek visszacsatolásáért

Kopenhága, július 1. A Kis Belt egyik öble partján fekvő schlesvigi Aabenraa városában a rajnai területek felszabadítása alkalmából németbarát tüntetések voltak. Nagy tömeg schleswig-holsteini lobogók alatt Schmidt lelkes vezetése mellett tüntetett a versail-

A munkáspárti képviselők Macdonald ellen szavaztak a La Manche-alagut építése ügyében

Hét szavazaton mulott hogy az angol parlament hozzájáruljon a La Manche-csatorna alatti építéséhez

London, július 1. Az alsóház mai ülésén Thurtle munkáspárti képviselő szavazta meg a La Manche-csatorna alatti alagut építése elmaradásának ügyét és azt hangoztatta, hogy egy fél évszázad óta elavult bürokratikus és katonai előítéletek akadályozzák a terv valóra válását. Thurtle szerint elérkezett volna már az ideje annak, hogy a túlnyomóan demokratikából álló parlament végre másképpen döntsön, mint az előző törvényhozások és az alagutépítés mellett foglaljon állást. Peto konzervatív képviselő volt a következő felszólaló, aki szintén az alagutépítés mellett tört lándzsát. Macdonald miniszterelnök válaszában kérte a parlamenttől az eredeti döntés fenntartását s azt hangoztatta, hogy az alagut háború esetén még akkor is kellemetlen helyzetbe hozná katonai tekintetben Angliát, ha az alagut kontinens oldalán lévő állam szövetségese. Macdonald elismerte, hogy kezdetben ő maga is hive volt az alagut

Kitünő és olcsó nyaralás

Bratca a Cluj-Oradea i fönvonal mentén a Körös folyó szigetén épült hatalmas parkkal övezett

„Otthon”-penzióban

Pompás hegyekkel körülvett magaslati üdülőhely. Állandó orvosi felügyelet. Saját strand, teniszpálya, azebbnél-szebb kiránduló helyek. Napi teljes ellátás ötszöri étkezéssel 200 lej. Külön gyermeküdülőhely, állandó és szakosított felügyelettel.

Kérjen prospektust:

„Otthon”-penzió Bratca, Jud. Bihor.

lesi szerződés ellen és követelte annak revízióját.

Saarbrücken, július 1. A Rajna-vidék felszabadulása alkalmából tegnap este nagy tömegek tüntettek a Saar-tárgyalások szüneteltetése és a Saar-területeknek a német birodalomhoz leendő mielőbbi visszacsatolása mellett.

A feleség levágott lábujja miatt érvénytelenítettek Budapesten egy házasságot

A magyar Kuria szerint a házasság megkívánja mindkét fél testi és lelki egészségét — Nem szabad eltitkolni a völegény előtt, hogy a menyasszony beteg

Budapest, július 1. Az alsóház mai ülésén Thurtle munkáspárti képviselő szavazta meg a La Manche-csatorna alatti alagut építése elmaradásának ügyét és azt hangoztatta, hogy egy fél évszázad óta elavult bürokratikus és katonai előítéletek akadályozzák a terv valóra válását. Thurtle szerint elérkezett volna már az ideje annak, hogy a túlnyomóan demokratikából álló parlament végre másképpen döntsön, mint az előző törvényhozások és az alagutépítés mellett foglaljon állást. Peto konzervatív képviselő volt a következő felszólaló, aki szintén az alagutépítés mellett tört lándzsát. Macdonald miniszterelnök válaszában kérte a parlamenttől az eredeti döntés fenntartását s azt hangoztatta, hogy az alagut háború esetén még akkor is kellemetlen helyzetbe hozná katonai tekintetben Angliát, ha az alagut kontinens oldalán lévő állam szövetségese. Macdonald elismerte, hogy kezdetben ő maga is hive volt az alagut

megépítésének, de álláspontját meg kellett változtatnia, mert belátta, hogy az alagut Angliára kedvezőtlen politikai, katonai és gazdasági változásokat hozna magával és a diplomácia munkáját is megnehezítené. Hozzájárul ezekhez az okokhoz az is, hogy Anglia az építéssel óriási összeget köcskázna és a kormánynak az építés sikertelensége esetére viselnie kellene legalább is az erkölcsi felelősséget a be nem vált tervért.

London, július 1. Az alsóház tegnapi ülésén 179 szavazattal 172 ellenében elvetették a La Manche-alagut építkezése kérdésének revíziója ügyében előterjesztett javaslatot. Számos munkáspárti a kormány állásfoglalásával ellentétben az alagutépítés mellett szavazott. Mivel a kormány a munkáspártnak nem tette pártkérdéssé a kormány álláspontjának támogatását, a kormány ellen szavazásnak politikai következményei nem lesznek.

A feleség levágott lábujja miatt érvénytelenítettek Budapesten egy házasságot

A magyar Kuria szerint a házasság megkívánja mindkét fél testi és lelki egészségét — Nem szabad eltitkolni a völegény előtt, hogy a menyasszony beteg

Budapest, július 1. Egy hónapi udvarlás után tartotta meg az eljegyzését egy vidéki kisbirtokos azzal a leánnyal, akit később feleségül vett. Az eljegyzés után rövid idővel, amikor már a házasságkötés napjáról volt szó, a nő közölte völegényével, hogy a nyakán forradások vannak, mire a férfi azt felelte, hogy ezeket látta, azonban nem tartja jelentőségteljes dolognak. A völegény továbbra is eljárt menyasszonya házához és ekkor egy napon csodálkozva észlelte, hogy a leány alig tudja mozgatni az egyik kezét. Felvilágosítást kért, mire a nő azt felelte, hogy a könyöke fáj, mert megütötte. Ez a fájdalom hosszabb ideig tartott, mire azonban az esküvőt megtartották, elmulott. Már néhány hónapja együtt éltek a házaspár, amikor egy alkalommal a férj észrevette, hogy felesége jobb lábának kis ujja le van vágva. Amint ezt meglátta, otthagya az asszonyt. Egy idejűleg érdeklődni kezdett felesége egészségi állapotára és ekkor megtudta, hogy az asszony tuberkulotikus betegségben szenved, amely hol a csontokban, hol pedig a nyirokmirigyekben jelentkezik. A betegsége miatt kellett a láb egyik ujját levágni.

Ezek után a férj keresetet indított felesége ellen és azt kérte a bíróságtól, hogy a házasságkötést nyilvánítsa érvénytelennek azon az alapon, hogy annak idején felesége lényeges személyi tulajdonsága felől tévedésben volt, amikor vele házasságra lépett.

A keresettel szemben a feleség arra hivatkozott, hogy noha tényleg beteg, amiatt még a házasságkötés nem érvénytelen. Ez a baj ugyanis olyan természetű, hogy állandó gyógykezelés mellett orvosolható, hiszen könyökfájdalmait is így tüntek el és a nyaki mirigyek duzzadása is így módon mult el. Az, hogy a feleség beteg, érvéltése szerint még nem alap a házasság felbontására.

A gyulai törvényszék, majd a szegedi ítélőtábla elfogadták az asszony álláspontját és a keresetet elutasították. Az ítéletek szerint gyógyítható betegség fennforgása nem ok a házasságkötés érvénytelenítésére.

Most foglalkozott az ügygel a budapesti Kuria, amely az alsóbíróságok álláspontjával ellentétben a házasságot érvénytelennek mondotta ki. A Kuria indokolása szerint úgy az asszonynak, mint szüleinek tudniuk kellett, hogy a nő ismétlődő súlyos betegségben szenved. A hallgatással a völegényt megtevésztették, már pedig a házasság mindkét félnél bizonyos testi és lelki tulajdonságokat, így különösen a test és a lélek egészségét megkívánja. Arra való figyelemmel tehát, hogy a férj gazdálkodó, a Kuria az ő életviszonyainál fogva is úgy találta, hogy a házasságot feleségével nem kötötte volna meg, ha tudta volna azt, hogy feleségének milyen betegsége van, már pedig nem lehet senkit sem arra kötelezni, hogy olyan házasságban éljen, amelynek lényeges és a házasság megkötésekor létezőnek hitt előfeltétele hiányzik.

BENAMY: „KAJUT”. (Teljes kiadás) Ara 69 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

HOCHMANN AURORA ortn. zsidó

leányinternátusa

megnyitlik Clujon szeptember 1 én

Felvez urleányokat korlátolt számban, kilenc évestől kezdve teljes ellátással. Kizárólag német, francia társalgás. Vallásos felügyelet. Kellemes, családias otthon. Kifogástalan ellátás. Az intézet zene, nyelvek, iparművészet, irodalom stb. terén, szakosított és nívós továbbképzést nyújt.

Prospektust díjtalanul küld az intézet: CLUJ, Str. Memorandului 17

A kémia legújabb vívmánya szerint fest, tisztít CZINK, Cluj

A legnagyobb kalandregény-hős szobrot kap...

A legbizarrabb és legkeserűbb francia költő: Baudeelaire dalolja egyik versében, lelkesen és egyben tragikus komorsággal, hogy az embert mindig a nyugtalanság izzé tengerek és ismeretlen tájak felé, mert futni volt kénytelen önön unalma és kétségbeesése elől. A tenger akom-bakoma, — ahogyan ezt Ady mondotta — mindig valami távoli és rejtélyes üzenetet hozott az embereknek, felmérhetetlen mélységek és kimeríthetetlen izgalmak kellemes borzalmát ígérve nekik.

Az emberi lélek és természet vágya a kaland után talán egyidejűleg született meg a létért való küzdelemmel s az első tulajdonnal. Minden romantikának karta dete volt ez s ez a kezdet még ma is tart a racionalizált gép és a racionalizált ember korszakában. A kaland gyűjtja ki a fantáziákat s talán a kalandvágy szülte az első művészeket is. Az emberek szívesen kalandoznak tájak és bonyodalmas regények útvesztőin, hogy megtalálják elvesztett énjüket, melyre a mindennapok zsvajában nem tudnak rátalálni.

Cervantes korában a lovagregények elégitették ki a kalandok utáni szomjúságot s a nagy spanyol szatirikus talán a saját nosztalgiaját leplezte le a szabad és korlátlan élet után, amikor Don Quijotte esetlen figuráját gunyolta ki. Cervantes után is sok lovag- és kalandregény látott napvilágot, amelyeket azonban a feledés humusza mélyen betemetett az idők szakadékaiba. Jó néhány évszázadnak kellett elteltelnie, míg az angliai Hull városában egy Dofoe nevezetű író, egy egészen új természetű kalandregénnyel ajándékozta meg a világot. Amióta a „Robinson Crusoe” megjelent, szintén évszázadok teltek el s mégis ez a regény, éppugy, mint a Don Quijotte, semmit sem veszített szépségéből és belső tartalmának teljességéből.

Az ifjuság ma is lázasan teszi le a kezéből ezt a könyvet, mely egy kalandos hajós hányattatásait írja le s az emberi akaratot, leleményességet, a sorssal való kemény szembenállás eposzát rajzolja meg, színesen, a természet ezer hangját megszólaltatón. És Robinson Crusoe a magányos ember viszonyát érzékelteti az idegen és vad természettel szemben, melynek ellenséges erőit le kell győznie és meg kell hódítania. Ezenfelül pedig a magányos ember lélegzetállító örömet szolgáltatta meg, aki végre rátalál az idegen társra, hogy vele együtt építse ki egy elhagyott szigeten a társadalmi élet kezdetleges formáit. Péntek, a szinesbőrű szolga szinte szimbólummá finomodik ebben a regényben: a hűség és a fajiság zárt határvonalain túllendülő emberi szolidaritás szimbólumává.

Hogy ez a regény évszázadok alatt alig veszített varázsából, abban nagy része van nemcsak kalandos ha gulatainak, hanem annak is, hogy Robinson Crusoeban ma is az emberi erőfeszítések diadalmas hőstét érezzük, az európai embertípus diadalát, aki felférte és immár átszárnyalta az óceánokat, megmászta a Gaurinzankar csúcsait s a földnek minden zugát engedelmességre kényszerítette. Robinson Crousek ma is élnek közöttünk. Talán egy hivatásos lélekkelmező ki tudná mutatni, hogy a Lindberghek, Amundsenek, Nansen Frithjofok első ösztönzéseiket szintén ebből a esodálatos hatású könyvből merítették, melyben az ós kalandösztön, az emberi dicsőség hívságos vágyával párosulva: civilizációt teremt a jégmezőkön is. Ma már e vágy egyenesen a csillagok felé tör s a világot akarja meghódítani. A kalandor és a hős, a számító és a lelkes

Dr. Kraftt-Ebing

világhírű könyve

Psychopathia sexualis

különös tekintettel

a rendellenes nem érzésre

Minden orvosnak, jogásznak, pedagógusnak, szülőknek el kell olvasni ezt a könyvet, de minden művelt embernek is, aki be akar pillantani az emberi lélek megtévedt ösztöneinek titkaiba. — A 400 oldalas könyv

leszállított ára 163.— lei (és portó)

Kapható az UJ KELET könyvszertályában.

ember szintetikus ösztöne nem hagyja nyugton az unalma elől menekülő embert. Es Don Quijotte alakja neveltségé válhatott Cervantes tekintete előtt annál bizonyosabb, hogy Robinson Crouse alakja még egy néhány reneszánszot fog megérni.

Hiszen Hull városa éppen most határozta el, hogy éreből való szobrot állít Robinson Crousenak. A szobrot talán

inkább Dofoe, az író érdemelné meg, mert hiszen az ő fantáziájából pattant ki ez az örökkévaló figura. S hogy még is Robinson Crouse, mint szimbólum kap szobrot, — ez is csak azt bizonyítja, hogy maga a robinzonáda az, amely magán viseli az örök emberi jelleget s érdemes a halhatatlanságra. S valóban: érdemes is, mert a hulli költő alakja az ember örök szomjúságát testesíti meg;

szomjúságát a kaland után, mely minden romantika lényege s Zepelinek motorjaiban ép úgy megtestesül, mint a bonyodalmas lelki konfliktusokat tárgyaló, korszerű regényekben. Az ember leghatalmasabb ellensége a szürke unalom, a mindennapiság s Robinson Crouse és minden robinzonáda ettől az unalomtól szabadít meg bennünket.

Salamon László

Víz alá került a buhusi posztógyár

Házakat sodort magával a kiöntött Rosculet-patak

Bucaresti—Bukarest, július 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Buhus mellett folyó Rosculet-patak a napok óta megisméltető záporosok következtében kiöntött. Az áradat előtötte a városka alacsonyabban fekvő részeit, behatolt a házakba s a szegényesebb vískókat magával sodorta. A Buhus-fürdő épületeit

ugyancsak előtötte az áradat, hasznavehetetlenné téve a bazinákat. A fürdő személyzete csak a csodával határos véletlen folytán menekült meg a pusztulástól.

A posztógyár munkásainak sztrájkjára való tekintettel a városkában tartózkodó katonaság sietett a veszedelem-

ben lévő lakosság segítségére. A katonaság gyors és energikus beavatkozásának volt köszönhető, hogy az áradás nem követelt emberéletet. A posztógyár alacsonyabban fekvő épületei ugyan- csak víz alá kerültek. A víz behatolt a gyárépület pincéibe is, nagy károkat okozva.

Báltiben minden csendes...

Most Macri főügyész vizsgálja az antiszemita kilengéseket, de a bűnösök még mindig szabadlábban vannak

Bucaresti—Bukarest, július 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Anghelcsu belügyi vezérfelügyelő és a kisenevi sziguranca vezérfelügyelője után most Macri galaci főügyész folytatja a vizsgálatot a baltii antiszemita zavargások ügyében. Annak ellenére, hogy Anghelcsu jelentésében rámutatott egyes rendőrtisztek bűnösségére, a belügyminisztérium még mindig nem foganatosított semmilyen szankciót a bűnösökkel szemben. Az óvintézkedéseknek azonban meglétt az eredményük, amennyiben az antiszemita ki-

lengések már egy hét óta szünetelnek. Macri főügyész Satnari törvényszéki elnök fogadta. A főügyész kihallgatta a törvényszék összes bíráit, azután megbeszélést folytatott a vármegyei prefektussal. Végül kihallgatta Muscalu rendőrprefektust, Bucureanu ügyészt, valamint a város ügyvédeit és a zsidó liceum igazgatóját. Több zsidó lakos is kihallgatáson jelentkezett Macri főügyésznel és elpanaszolták, hogy a hatóságok semmilyen intézkedést nem tettek a ezis-

tákkal szemben, akik zavartalanul operélhattak. Ezzel szemben igen sok zsidót éjnek idején elhurcoltak lakásukról és megverték őket a rendőrkomiszárok.

A Dimineata baltii tudósítója beszéltetést folytatott Macri főügyész-szel, aki nem akart nyilatkozni vizsgálatajának eredményéről. Kijelentette azonban, hogy a város lakossága nyugodt lehet, mert mostantól kezdve a legkisebb rendellenességet is meg fogják torolni a hatóságok.

Bratianu Vintila nemcsak Károly királlyal, hanem George Bratianuval is békülni akar

A liberális párt vezére inkább becsánatot kér az uralkodótól semminthogy lehetővé tegye a nemzeti-parasztpártnak, hogy eladja az országot a külföldi tőkének

Bucaresti—Bukarest, július 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Politikai körök érdeklődésének homlokterében még mindig Bratianu Vintila királyi audienciája áll. Ma már teljesen bizonyos, hogy Argetoianu a liberális pártvezér megbízásából járt el Károly királlyal. Bratianu Vintila meggyőződött arról, hogy nem izolálhatja magát azoktól a faktoroktól, amelyeknek döntő befolyásuk van az ország politikai életének alakulására. Ezért Bratianu Vintila elhatározta, hogy revizió alá veszi a június 8-án tett harcias kijelentéseit és becsánatot kér Károly királytól. Akik ismerik Bratianu Vintila makacs természetét és erőszakos temperamentumát, azok nem győznek eleget esodálkozni azon a változson, amelyen Bratianu Vintila alig három hét alatt keresztülment. A liberális pártvezér kanosszját azzal magyarázzák, hogy Bratianu Vintila, aki fanatikusan hisz abban, hogy neki küldetés van ebben az országban, inkább hajlandó megalázkodni a király előtt, semmint hogy hagyja, hogy a nemzeti-parasztpárt „eladja az országot” a külföldi tőkének.

Beavatott körökből származó értesülések szerint Bratianu Vintila az audiencia alkalmából fel fogja vetni a Maniu-kormány pénzügyi politikájának kérdését is és a beszélgetés ki fog terjedni az összes aktuális politikai és gazdasági kérdésekre. Az audiencia elő már csak azért is nagy érdeklődéssel tekintenek, mert Károly király a külföldi tőkével való szoros együttműködés mellett foglalt ismeretesen állást, ezzel szemben Bratianu Vintila még mindig ellensége a külföldi tőke bejöveteleinek.

Bratianu Vintila audienciája teljesen új helyzetet teremt George Bratianu akciójával szemben is. Bratianu Vintila behódolása azt jelenti, hogy az ifjabb Bratianunak igaza volt, midőn már az első pillanatban elismerte az új alkotmányos rendet. A pártba való diadalmas visszatérésének ilyen körülmények között semmilyen akadályja nem volna. Időközben azonban George Bratianu a

liberális párt elnökévé kiáltotta ki magát, ami nagyon megleheziti a pártban való elhelyezkedésének feltételeit. A lapok értesülése szerint Bébé Bratianu a pártvezetőség megbízásából békétárgyalásokat kezdett George-zsal. Ugyanakkor dr. Costinescu volt főpolgármester

felkereste Vasilescu Valjeant, aki elsőnek csatlakozott le annak idején az ifjabb Bratianu akciójához. Bizonytalan azonban, hogy ez a béke létrejöhet-e és bizonytalan, hogy a két frakció között békés együttműködés lehetséges lesz-e a jövőben.

A pápa harcias beszédben foglalt állást a reformátusok hittériteése ellen

Róma, július 1. A pápa a Vatikánban tartózkodó valamennyi bibornok jelenlétében titkos konzisztóriumot tartott, amelyen latin nyelven beszédet mondott. Mindenekelőtt örömmel emlékezett meg a jubileumi éve alkalmából Rómába érkezett sok zarándokvonatról, a karthági eucharisztikus kongresszusról és arról, hogy ebben a hónapban több kanonizálás történt.

A pápa ezután utalt a protestánsoknak arra az egyre fokozódó tevékenységére, amellyel új híveket akarnak szerezni. Ezzel kapcsolatosan hangsúlyozta hogy néhány, a közelmúltban hozott törvényes intézkedés ezt az áttérési szándékot előmozdítani látszik és így éles ellentétben áll a lateráni szerződés szellemével és betűjével.

Majd a következőket tette hozzá: — Minthogy megtörtént, hogy a gyakorlatban megengedett vallásoknak nevezzenek olyanokat, amelyeket helyesebben általában csak türt vallásoknak lehetett volna nevezni, nem várhattuk, hogy ezekkel a felekezetekkel úgy bánjanak, hogy már kivülről is feltűnjék türt, illetőleg megengedett voltak. Ezzel, ugy látszik, nem csekély kedvezésben részesültek, ami még csak előmozdítja a korábban említett hittériteésüket.

Miután a pápa megemlékezett az elhunyt bibornokokról, szözlött az Oroszországban üldözött keresztényekért mondott közös imádságokról.

A pápa ezután áttért a máltai kérdésre, hangsúlyozta annak nagy jelentőségét; foglalkozott a fehér könyv tartalmával is, amennyiben azt az ünnepélyes nyilatkozatot tette, hogy a konfliktust sem a Szentzsék, sem a máltai püspökség nem idézte elő s hogy a béke és nyugalom helyreállítását a másik fél lehetővé teszi, a Szentzsék és a máltai püspökség pedig ebben a vitában sohasem helyezkedett politikai talajra.

A pápa beszéde végén kihirdette az új bibornokok kinevezését, akiknek neve már ismeretes.

Desio városának, XI. Pius pápa szülőhelyének polgársága adományából szobrot állítottak a pápának, amelyet ma lepleztek le ünnepélyesen. A szobor XI. Pius pápát Szent Péter székében ülve ábrázolja, amint megáldja a tömeget. A szobor azzal a tiarával ábrázolja a pápát, amelyet a milánói polgárság ajánlékozott a pápának. A talapzat domborművein a pápa uralkodásának három legjelentősebb eseménye látható: A lateráni szerződések aláírása, a pápa első kilépése a Vatikánból az eucharisztikus körmenetre és a pápa találkozása az olasz uralkodópárral.

BARHOL MEGJELENT KÖNYVÉK MEGKAPHAT AZ UJ KELET KÖNYVSZERTÁLYBAN.

Hirdessen az Uj Keletben

A hindu politikai forradalmat követni fogja a szociális forradalom

Ayi Tendulkar hindu publicista a felkelők szempontjait tárja fel ebben a cikkben a Simons-bizottság jelentésével szemben. Az érdekes cikk a Berliner Tageblattban jelent meg.

A kormány és a hindu nép között a harc az utóbbi hetekben egyre kiélestedt és egyik fél sem hajlandó engedelményeket tenni. Lord Irwin alkirály számos rendeletével egymásután kobozta el a hindu nép szabadságjogait. A nacionalista sajtó javarészből megszünt és Scholapur és Pesavar fölött már hetek óta ostromállapotot hirdettek. Bengáliában a Guyrat számos kerületében négy embertől többet nem gyűlekezhetnek, a magánleveleket a hatóságok felbontják és visszatartják. A nemzeti lobogó kitűzését némely helyen tíz évi fegyházzal torolják meg, a Gandhi-sapkák viselését két évi börtönnel. Lord Irwin az elnyomatás kényelmes, de veszedelmes útját választotta. Erre az elnyomatási akcióra a hindu kongresszus végrehajtó bizottsága azonnal felelt, hogy elrendelte az adófizetések beszüntetését. A két párt tehát hatalmi eszközökkel dolgozik egymás ellen.

Hová fog ez vezetni és milyen a pillanatnyi helyzet Indiában?

A felkelők vére

A kongresszus végrehajtó bizottságának elnöke, Quasuri írja: „A pesavari véres összeütközésnek van egy érdekes momentuma. A hatvanhat halott közül, aki elesett, egyetlenegy sem kapta a golyót a hátába. A tanuk egybehangzóan kijelentették, hogy amikor az önkéntesek első vonala az angol katonák golyójától találva elesetek, a másik vonal bátran előretört, hogy szintén ott maradjon a harcmezén. Ez mindennél többet beszél. Megmondja, hogy a felkelők vére és életük árán is követelik jogaikat. A kormány kommunikéje elismeri, hogy az északnyugati provinciákban egy része a hindu csapatoknak megtagadta az engedelmességet és nem lőtt testvéreire. Ez kétségtelenül forradalmat jelent.

Ki vezeti a forradalmat?

Ha forradalomban vagyunk, föl kell tenni a kérdést: ki fog harcolni a forradalomban, ki lesz a forradalom vezetője?

Minthogy Gandhi uralja Indiában a helyzetet, szeretném az ő álláspontját ismertetni.

Gandhi úgy véli, hogy a harcot azzal fogja eldönteni, ha mindenekelőtt egy csoport erőteljes, felvilágosodott, önzetlen férfiút fog maga köré gyűjteni és ezeket megnyeri eszméi számára. Ezek a férfiak példájukkal befolyásolhatják környezetüket. Akaratuk szentvédek eltűrésére és felebarátjaik iránti aktív szeretetük olyan erőket tudna életre kelteni, amelyek végeredményben el tudnák hárítani a katasztrófát. Gandhi véleménye szerint minden individuumot „atmaként” kell kezelni, mint lelket és nem szabad őket elsősorban gazdasági és materialisztikus motívumok által befolyásoltnak tekinteni. Azt hiszi, hogy amikor az engedelmesség megtagadását hirdeti, még mindig sikerülnie fog az angolokat is jobb belátásra bírni. Gandhi böcs ember, aki úgy formulázta követeléseit, hogy a követelések elfogadása a lehetőségek világába tartozik.

Gandhi nézetén

Akik résztvesznek Gandhi harcában,

A híres alkalikus

„HEBE”

gyógyfű:ő (Sängeorz-Bái, jud. Nasaud) új, komfortos villákkal, modern standdal, tennisek áránál, kiránduló atomobilokkal megnyitlak.

Diétikus konyhák!

Olcsó árak!

Pontos kiszolgálás!

50 százalék v a s u t i kedvezmény.

nem osztják feltétel nélkül ezt a nézetet, jöhetnek azok száma, akik minden pontban vele vannak, megdöbbenően nagy. Néhány híve azt vallja, hogy India ma még nincs abban a helyzetben, hogy fegyverrel szerezzen érvényt akaratának. A harcot tehát erőszak alkalmazása nélkül kell folytatni. A forradalmi mozgalom szerint sem homogen, sem egységes Gandhi az egyetlen, aki a harcot minden részletében átgon-dolta. Akarata vastörvény.

Gandhi nem akarja a forradalmat; a valóságban ellenzője a forradalomnak. Magatartása azonban olyan szilárd és bátorsága annyira lelkesítő, hogy munkássága forradalmi szellemmel van telítve. Bámulatos dolog ennek az embernek a munkája. Lassan és teljes nyugodtsággal fejleszti ki programját és fagyos nyugalommal tekinti át az adott helyzetet. Olyan erőket teremtett Indiában, amelyek az országot megmozgatták és velejéig megrázzák. Most börtönből ül és nyugodtan szemléli azt is, hogyan omlik össze az a sok lendület és erő, amelyet a forradalom érdekében koncentrálni lehetett volna. Bizonyára arra gondolt, hogy később hogyan lehetne majd ezeket az erőket átcsoportosítani a cél érdekében.

A hindu mozgalom legjellemzőbb vonása az, hogy egyre erősödik. A kormány hiába próbálta a népet megfélemlíteni, ezzel nem tudta a mozgalmat lecsökkenteni, sőt éppen ellenkező eredményeket ért el. A mozgalom kilátásai rendkívül problematikusak, de ha mégis eredménye lesz, akkor ezt a Gandhi által felállított követeléseknek köszönheti, amelyek valójában még a dominionok alkotmányáig sem terjednek. Az új generáció a valóságban többet akar mint Gandhi, teljes függetlenséget követel, egy független kereskedelmi politika alapján. Indiának nem egyetlen problémája az idegen uralom. Igaz, ez a legsürgősebb, de nem a legfontosabb probléma. A frasz szociális és gazdasági reformokat követel és ezt a mai helyzetben nem is lehet fegyver nélkül elérni. Erdeski tünet mindenesetre, hogy a gazdasági követelések csak ösztönösök. Gazdasági programja nincs is a mozgalomnak.

Az erőszak hirdetője

A forradalom vezetői közül legfigyelemreméltóbb dr. Seifudin Kitchlev, a pansabi forradalom vezére, aki nyíltan hirdeti, hogy erőszak alkalmazása nélkül nem vár eredményeket. Negyvenöt év körüli ember, szúrós tekintetű, nyírt szakállú férfi, nagyon értelmes arckifejezéssel. Többízben ült már politikai okokból börtönből, főleg azért, mert az Ali testvérekkel együtt az angol hadseregben szolgált hindukat az engedelmesség megtagadására lázította. Néhány nappal elfogatása előtt meglátogattam őt Amritsarban. Egy régi házban lakik, régi butorok és képek között. A nacionalista vezetők fotográfái között első helyen áll természetesen Gandhi képe. Éjszaka találkoztam vele és a kora hajnali órákig együtt voltunk. Még most is hallom, amint mondja:

„India problémáit csak a szociális, politikai és gazdasági forradalom tudja megoldani. Az idegen uralom elleni harc csak átmeneti. Ha ezzel elkészültünk, még mindig keserű harcokat kell megvívunk. Hogy megelőzzük az anarchiát, legjobban, ha az ország lelkes hindujai maguk köré csoportosítanak olyan híveket, akik lelkesütné bár, de sok körültekintéssel és gondtal tudnák a tömegeket vezetni. Egyelőre minden esetre jó lenne, ha az idegen uralom eltávolítása után átmenetnének a köztársasági államformára. Én nem mondom, hogy ennél álljunk meg, hajlandó vagyok tovább is menni, ha tudom, hogy ezzel a munkások és parasztek céljait szolgálom. Azt mondom azonban, hogy a forradalom feltartóztatatlan és a forradalom borzasztóbb lesz, sokkal irzatosabb, mint ahogy azt általában hiszik”.

Egy másik forradalmár: Javaharlal Nehru, így vélekedik:

„Én azt hiszem, hogy ha Gandhi és a kormány megegyeznek bizonyos do-

Napsütéses egészséges bőrt
kap Ön, ha te-tét, mielőtt lég és napfűdőt vesz, jól

NIVEA-CRÉM

bedörzsöli még borult égnél is, mert a szél és a levegő is barnítja a testet. De szőrnök kell testének lennie, amikor a napsugarainak közvetlenül kiteszi. És előbb is Nivea-Crémmel bedörzsöli! On csökkeni ezáltal a fájdalmas napsütés veszélye. Nivea-Crem az egyedüli bőrcrém, amely Eucerint tartalmaz és ezen alapul a hatása. Tehát Nivea-Crem beborult égnél is!

Dobozokban: let. 10. 14. 12. -
Tulajdonos: Nivea-Crem GmbH, Berlin

Emelje az új Nivea-Cremet a Nivea-Cremre

minionszerű alkotmányban, ez csak akadály a forradalomnak. Mi nemcsak politikai engedményeket akarunk, hanem a saját népiességünk teljes kiélését, ez pedig csakis gazdasági és társadalmi függetlenséggel érhető el. Nekünk régi kultúránk van, amit ma-

gunk akarunk a mai viszonyoknak megfelelően kifinomítani és semmi szükségünk arra, hogy angol szellemet oltsanak belénk. A kasztrrendszert el fogjuk törölni, a szociális igazságtalanságokat elpusztítjuk, nem akarunk urat és szolgát látni, csak testvért”.

A zsidók elismerik az arabok tulajdonjogát a Szentfalra, de követelik szerzett jogaik tiszteletbentartását

A népszövetségi Szen-fal-bizottság második nyilvános ülése

Jeruzsálem, július 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Junius 25-én tartotta a Népszövetség által delegált Szentfal-bizottság második nyilvános ülést. Az ülésen a zsidó álláspont képviselői memorandumot terjesztettek a bizottság elé, rámutatva arra a szoros kapcsolatra, amely a zsidóságot a templom lerombolása óta a Szentfalhoz fűzi. Dr. Mordehaj Eliás, a zsidó delegáció vezetője beszédet tartott az alkalommal, amelyben leszögezte a zsidóságnak a Szentfalhoz való ragaszkodását. Eliás mellett Kish ezredes, rabbi Meier Berlin, Ben Zwi, dr. David Yellin és rabbi Blau foglaltak helyet. Az arabok képviselői között jelen volt számos damaszki fehér turbános arab ügyvéd.

A zsidó memorandum

Dr. Eliás éles argumentumokkal szállt szembe az araboknak azon állításával, mely szerint a zsidóknak semmi joguk nem volna a Szentfalra. Az angol kormány Fehér Könyve is zsidó szentségként ismeri el a Szentfalat, a főműfti akceptálta a Fehér Könyvet és dicsérete annak pártatlanságát. A Szentfal két vallás számára képez egy időben értéket és miután egy szentségről van szó, minden konfliktust el kell kerülni. Felhívta a bizottság figyelmét arra, hogy ne csak a jelenlegi jogi helyzetet vegye tanulmányozás alá, hanem az egykori jogokat is vizsgálja felül. A mandátum 13-ik paragrafusában értelmében mindenkinek szabad bemenetele van a Szentfalhoz és ajtatoskodásában senkit nem lehet megakadályozni. Évekkel ezelőtt készült fényképfelvételeket mutatott be, amelyekből kiderül, hogy a Szentfalnál mindig elhelyeztek a zsidók székeket és fali ernyőket anélkül, hogy bárki ebben megakadályozta volna őket. A zsidó tradíció szerint — mondotta dr. Eliás — mindig istentől megszentelt hely volt ez a fal, amelynek köveit zsidó ajtatoskodók generációinak csökljai koptatták simára. A zsidók nem boesátkoznak vitába az arabok tulajdonjogi igényeivel, hanem követelik a zsidók e fallal kapcsolatos évezredes jogainak tiszteletben tartását és ezért a bizottsághoz apellálnak, erősítse meg a zsidók ama jogát, hogy a Szentfal mellett méltósággal és háborítatlanul ajtatoskodhassanak.

Az araboknak kell bizonyítaniuk a tulajdonjogot

Loefgren, a bizottság elnöke, elégtelleg szögezte le, hogy zsidó részről ilyen érdekes memorandumot kapott a Szentfal-kérdésben és bejelentette, hogy a bizottság a delutánra kitűzött ülést nem tartja meg, mert idejét a memorandum tanulmányozásának kívánja szentelni. Loefgren leszögezte, hogy a zsidók nem emelnek tulajdonjogi igényt a Szentfalra és kijelentette, hogy a szent helyekkel kapcsolatban abszolút tulajdonjogról senki részéről nem is lehet szó. Az elnök felszólította a moszlim delegátusokat, terjessék elő bizonyítékaikat a Szentfal környékén lévő épületek tulajdonjogára vonatkozólag. A zsidó delegátusokat pedig felszólította arra, nyilatkozzanak abban az irányban, hogy a Szentfalnál végzett ajtatoskodások individuális, avagy kollektív rituálék; hogy milyen különbség van a Szentfalnál végzett és a rendes zsinagógai istentisztelet között és hogy a Szentfalnál alkalmazott kegyszerek és egyéb tárgyak okvetlenül szükségesek-e az istentisztelethez, vagy pedig csak az ajtatoskodók személyes kényelmét szol-

gálják. Végül pedig melyik vallási hatóság rendezi a Szentfalnál az istentiszteleteket.

A zsidók elismerik az arabok tulajdonjogát

Dr. Eliás fenntartotta magának a jogot, hogy a feltett kérdésekre legközelebb behatóan válaszoljon, de már most kijelentette, hogy a zsidók, bár nem szándékoznak vitássá tenni a mozlimok anyagi tulajdonjogát, mégis azon a véleményen vannak, hogy egy ilyen tulajdonjog a tulajdonost nem jogosítja fel, hogy a falon bármilyen technikai átalakítást, vagy hozzáépítést eszközöljön.

Dr. Eliás ezután átnyújtotta annak a rabbinikus bizottságnak a névsorát, amely a vallásos zsidóság Szentfalra irányuló jogainak védelmére alakult és amelynek elnöke Izrael Léwi, Franciaország grandrabbija. Lefordította ezután azoknak a héber feliratoknak szövegét, amely feliratokat az arabok tudvalevőleg a bizottság megérkezése előtt éjnek idején lekaptak a Szentfalról. Határozottan megafolta a mohamedánok ama állítását, hogy a multban a zsidók nem imádkoztak hangosan a Szentfalnál. Dr. Eliás végül felolvassa a Kolel régi jelentéseit, valamint régi okmányokat és nyugtákat, amelyekből kiderül, hogy a zsidók az araboknak pénzösszegeket fizettek a Szentfal környékének tisztántartásáért, valamint javításokért magán a falon, továbbá a fal előtt álló padok karbantartásáért és az imádkozóknak kézműsásra szolgáló vízzel való ellátásáért.

Dr. Eliás felszólalása után a Szentfal bizottság második nyilvános ülése véget ért.

— **Boliviában helyreállott a rend.** Párizsból jelentik: A Havas távirati iroda jelenti a bolíviai La Pazból, hogy a katonai diktatúrát megnyugvással fogadták és az országban mindenütt helyreállott a rend és nyugalom.

— **Mezítálab ment be az angol alsóház üléstermébe szavazni egy szocialista képviselő.** Londonból jelentik: Az angol alsóház legutóbbi huszonkétórás obstrukciós ülésén történt meg első ízben, hogy egy képviselő mezítálab jelentkező szavazásra. A szóbanforgó brit honatya J. S. Clarke szocialista képviselő ugyanis időközben az alsóház fűrdőszobájába ment ki, hogy hideg zuhanyt vegyen. Eközben váratlanul megserrent a szavazást elrendelő villanycsengő. Mint kötelezőségűd kormánytámogató képviselő, kapkodva dobálta magára az egyes öltönydarabokat, arra azonban nem maradt már ideje, hogy cipőjét is befűzze, mielőtt foga föl sem húzta a cipőjét, hanem a szavazásra trapban szaladt végig a folyosón, mezítálab persze. Egyéb nem történt.

— **A komiszárné sajtóperé.** Pop komiszárné, Pop Sándor szatmári rendőrkapitány felesége, akit annakidején az erdélyi sajtó a máramaroszigeti postahivatal kirablásával gyanúsított meg és személyéről kedvezőtlenül írt — több lap ellen sajtóperét indított. A kolozsvári törvényszék második szekciója mára a komiszárnének az Ellenzék című napilap ellen tett sajtóperét tüzte ki tárgyalásul. A tárgyalást azonban nem tartották meg, mivel a komiszárné által inkriminált cikk írója, a lap szatmári munkatársa nem jelent meg a tárgyaláson. Intézkedtek az elővezetésére vonatkozólag.

Megér
folyt

Cluj—K

Kelet tud

gy az ide

et országs

ok. Minde

és a legsöt

ták a mat

napokat,

érettségi m

70—80 szá

zett. A tav

emberséges

tett életbe,

is értő tan

zottságot,

ségi össze

voltak az e

arányszáza

niu-kormán

hogy az ér

arra kell in

ifju elbukj

Az idén

ézelmi, ki

professzoro

hogy — am

sokból bef

nak — az i

csak váratl

rosvásárhel

10 százalé

Kolozsvá

vizsgáznak

bizottság

leánygimná

gáznak a r

dékei. Amá

cai Anghel

ban vizsgá

vári magy

mok növend

A Regin

ban székél

dék állott v

kott el az

Anghelescu

114 növend

zül 27 buko

helyen vasá

beli vizgál

Örömmel

szóbeli viz

eltérően —

nak. A kis

közül több,

ifjak száma

san, jóakar

sok esetben

nak fel.

Legjobb

és alkotmá

de jól meg

lom is. A f

Ezt a háti

maturándu

terén levő

potosság

francia iro

geiről és a

zatokról.

Remélni

még a tava

nyek leszne

A hus

zaséle

Gr. Ho

Könyv

Biztos utm

háza

MUTATÓ

zasság kele

zasság és p

ság (Jakob

sága, A ház

A szerelem

mint bilinc

házas

A hatalmas

Kapható az

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő Str. 11. I. em. 12.
 Cikkeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Avigdor Hameiry a héber irodalomról

Cluj-Kolozsvár, július 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombaton este nagyszámú és élénk közönség jelenlétében tartotta meg második kolozsvári előadását Avigdor Hameiry. Az előadás előtt Rados Mór, a költő volt iskolatársa tartott igen érdekes és emelkedett szempontú bevezető beszédet. Rados Mór mindenképp arra mutatott rá, hogy mit jelentett a háború előtt héber poétának lenni különösen Magyarországon, ahol olyan kevesen foglalkoztak a héber irodalommal. Ismertette ezután Avigdor Hameiry mozzalmas és néha filmregénybe illő élettörténetét, amely a kis beregnyei falutól Budapesten, az Uj Kelet szerkesztőségén, majd a háború, többszörös sebesülés, orosz fogság, kommunista forradalom, halálraítélés és végül az Odesszából való megmenekülésen keresztül Palesztinába vezetett. Felolvassa ezután a különböző világlapokban megjelent kritikai méltatásokat, amelyek Avigdor Hameiryt a ma élő héber költőgeneráció legmarkánsabb tehetségének tartják.

A mindvégig érdekes és nagy tetszéssel fogadott bevezető beszéd után Avigdor Hameiry lépett a pódiumra, akit a hallgatóság meleg tapsokkal fogadott. A színparkozón szellemes előadásban Hameiry azt fejtegette, hogy a Palesztinában most feltámadó héber kultúrának és irodalomnak mit szabad átvennie az európai irodalomból és mit nem. Egészen újszerű gondolatmenettel boncolgatta a kultúra és civilizáció közötti különbséget, amelynek konkluziójaként megállapította, hogy a kultúra végeredményben az ősi, velünk született tehetség kisugárzása, amit nem lehet eltávolítani, legfeljebb majmolni lehet, a civilizáció viszont a generációk tapasztalatain felépülő technikai készség, amely elsajátítható és átvehető. A palesztinai irodalom Európától a civilizációt veszi csak át, míg a kultúra visszatér az őseredet zsidó forrásokhoz, a keleti ember és a keleti népek sajátos szellemiségéhez, amelynek reneszánszát jelenti a most feltámadó palesztinai költészet és irodalom.

Hameiry előadása rendkívüli tetszést váltott ki a hallgatóságból.

Dés, július 1. Vasárnap Désen tartott előadást Avigdor Hameiry, akit impozáns fogadtatásban részesített a városka zsidó ifjúsága és a cionista egyesületek. A pályaudvaron sorfalat állottak az Aviva, a Barisszia, a Trumpeldor, a Zeire Mizrahi és a sómér szervezet tagjai. Az Avivák gyönyörű kék-fehér virágcsokrot nyújtottak át a költőnek, akit Rosenfeld Jehuda, dr. Agai Andorné, Noé Andor, Meier Fanesi, Singer Zoltán, Altmann Bernát, Farkas Pirokska és Hoffmann Joé üdvözöltek. Hameiry válaszában hangsúlyozta, hogy a fogadtatás nem neki szól, hanem az épülő országnak. Délelőtt a héber óvodában tartott előadást az ifjúságnak Hameiry, a héber nyelv fontosságát hangsúlyozva. Vasárnap délután négy órakor az ifjúsági szervezetek számos tagjának kíséretében Hameiry Szamosújvárra rándult át, ahol a Korona-kávéház helyiségében tartott előadást. A hallgatóság sorában a város keresztény társadalmának igen sok tagja volt látható. Hameiry előadását szünni nem akaró lelkesedéssel fogadták és a költő autóját egészen a város határáig kísérték.

Vasárnap este a dési prefektúra disztermében tartott előadást hataimas közönség előtt Hameiry. A költőt a különböző szervezetek képviselői üdvözölték, majd Hameiry szárnyaló beszédben ismertette az újjáépítési munka eredményeit, az augusztusi zavargások igaz lefolyását és profétai erejű szavakban mutatott rá az éppel zsidó otthon jövőjére és a zsidó nemzetiségű gondolatokban gazdag beszéd felejthetetlen nyomatokat hagyott hátra a városka zsidóságában.

Rist ismét Bukarestbe jön. Bukarestből jelentik: Charles Rist Konstan tinápolyból holnap délelőtt érkezik Bukarestbe. A francia pénzügyi tanácsadó július 20-ig marad az országban.

Előbb a vonat elé akarta magát vetni, azután a szamosba ugrott

Mindenáron meg akart válni az életől egy kolozsvári tisztviselő felesége

Cluj-Kolozsvár, július 1. A Renner-börgyár melletti ugynevezett halálsorompónak tegnap majdnem ujjáozta lett. Ez alkalommal egy kolozsvári tisztviselő fiatal felesége akarta eldobni magát az életet. Öngyilkosságának végrehajtására a vonatelgázolást választotta. Szerencsére a kérdéses időben többen jártak a börgyár környékén és sikerült a fiatal nőt, aki a berobogó bukaresti gyorsvonat elé akarta vetni magát, az utolsó pillanatban megmenteni az élet számára.

A fiatalasszonyt bekisérték az állomás rendőrségére, ahonnan kellő igazoltatás után szabadon bocsátották, miután a lel-

kére beszéltek, hogy az öngyilkosság csak a gyenge, az élettel féltő akarattól külső emberek menedéke. Azonban a jóakaratu tanácsok mitsem használtak: az asszony, ugylátszik, mindenképpen el akart távozni a földi perifériáktól — egy félóra múlva a Kisszamos uccánál újból öngyilkosságot kísérelt meg, ezúttal a Szamosba vetve magát. A postoló rendőr néhány járókelővel idejében segítségére sietett, partra húzta, majd bevezette a központi rendőrségre, ahol megkezdették a vizsgálatot annak megállapítására, hogy mi az oka a fiatal asszony makiacs öngyilkossági kísérleteinek.

Uj repülőgépet kap a walesi herceg. Londonból jelentik: Egyik repülőgépgyárban most készílik a walesi herceg új repülőgépét, amelynek teljesen zárt utasfülkéje lesz, úgy, hogy utközben az utas semmit sem fog érezni a külső levegő áramlásából. A gépnek zajtalanul dolgozó motorjai lesznek és speciális szerkezete lehetővé teszi, hogy a gép bárhol leszállhasson, még ha nincs is repülőtérről a közelben.

A Zeppelin négy óráig svájci utra szállt fel. Friedrichshafenből jelentik: A Graf Zeppelin ma reggel felől órakor négy óráig svájci utra szállt fel. A léghajón 35 utas van. Holnap a léghajó a Dél-német Alpok és a Bajor Erdő felett végez repülést, július 4-én újabb svájci utra indul, július 5-én pedig a Rajna-ünnepségekre Kölnbe tartol.

Fajnyulakat vásárol a szovjet. Varsóból jelentik: Több lengyel lap arról ír, hogy a szovjet kormány nyulfarmjain megkísérelt nagyarányú nyultenyésztés eddig egyáltalán nem tudta felmutatni a kívánt eredményeket. A szovjet abban a reményben létesítette ezeket a farmokat, hogy rövidesen az ott elhelyezett nyulak ezrei milliószámra fognak megsaporodni és így a fenyegető hushiannyal szemben megfelelő védekezésre fognak lelni. A farmokon azonban a nyulak között betegségek pusztítanak s nem igen van kilátás arra, hogy az első milliók számot tizen éven belül elérjék. Ezért a szovjet most újabb 300 ezer rubel támogatásban kívánja részesíteni a nyulfarmokat és bevásárlókat külföldi államokba fajnyulakat vásárlására.

Csökken azoknak a fiatalembereknek száma, akik önzetlen kutatásnak akarják szentelni életüket. Párizsból jelentik: A Tudományos Akadémiában Dorraine, a kémia egyetemi tanára előadást tartott, amelyben hangoztatta a tudományos kutatómunkák állami központosításának szükségességét. A professzor azzal indokolja állásfoglalását, hogy az utóbbi években állandóan csökken azoknak a fiatalembereknek a száma, akik önzetlen tudományos kutatásnak kívánják szentelni életüket. A professzor azt javasolja, hogy a kiválogatás munkáját állami központi nemzeti tanács végezze el s a kiválasztott fiatalemberek állandóan e bizottság ellenőrzése alatt álljanak.

Benn indiai államtitkár szerint India északnyugati részén javult a helyzet. Londonból jelentik: Benn indiai államtitkár kommnikét tett közzé az indiai helyzetéről. A kommniké megállapítja, hogy az indiai északnyugati határvidéken a helyzet javult és a tekintélyüket visszanyert törzsfők éreztetik hatalmukat a rendbontási kísérletezésekkel szemben. Benn kommnikéje beismeri, hogy a Simons-bizottság jelentésének második kötete kedvezőtlen fogadtatásra talált Indiában, bár a részletkérdésekben a kritikák eltértek.

Haggibbor KKASE boxmárkázás. A Haggibbor fiatal boxolómárkázás szombaton este a nyilvánosság elé lép. Ezúttal elsőt ízben mérkőz össze erejüket a Haggibbor ökölvívői más egyetbebeli versenyzőkkel. A KKASE ifjúsági gárdája lesz a Haggibbor ellenfele, így tehát az esélyek meglehetősen egyenlők és számítani lehet arra is, hogy néhány új boxolótalenség fog kibontakozni. A verseny 6 selypontonban fog lezajlani az unitárius-kollégium tornatermében szombaton este 9 órakor.

Vasúti szerencsétlenség Oroszországban huszonkét halott és huszonnyolc sebesült. Londonból jelentik: A British United Press jelenti, hogy az Irkutzból Leningrad felé irányított személyvonat az indítás után felőrával egyik állomáson hibás váltóállítást következtében kisklott. Több kocsi lefordult a töltésről és összetört. A kocsik romjai alól 22 halottat és 28 súlyos sebesültet emeltek ki.

Repülőgépen szökött meg egy cseh tiszt. Boroszlóból jelentik: Tegnap a repülőtéren Sehor Károly cseh repülőhadnagy szállott le, aki az olmtüzi repülőzred tisztje. A tiszt adósságai és hivatalos nehézségei miatt egyszerűen megszökött. Utlevélkihágás címén vonják felelősségre.

Július 4-ig akarnak a levegőben maradni a City of Chicago pilótái. Chicagóból jelentik: A City of Chicago a zivataros időjárás ellenére is folytatta a repülést. Délelőtt 10 óra 40 perckor már 451 órája volt a levegőben és ez idő alatt 24 ezer liter benzint és 1820 liter olajat használt el. A pilóták a repülést július 4-ig, az Egyesült-Államok nemzeti ünnepéig szeretnék folytatni.

Országos vásár. Jibou községben (jud. Sălaj) az országos vásár július 9. és 10-én lesz megtartva.

Ismét erőre kapott a szonda-tűz. Bukarestből jelentik: Moreniből azt jelentik, hogy a szonda-tűz tegnap újabb erőre kapott és nagy lánggal kezdett égni. Az oltási munkálatokat most Catuneanu mérnök tervei alapján fogják folytatni és azt hiszik, hogy ez a módszer eredményes lesz.

Szilővárosa szobrot állított a pápának. Rómából jelentik: Desióban, XI. Pius pápa szilővárosában ma leleplezték a pápa szobrát. A Szentatya szobormása Szent Péter trónusán ül és áldólag emeli kezeit a tömeg felé. A szobor talapzatán domborművek vannak, amelyek a pápa uralkodásának legkiemelkedőbb eseményeit mutatják be, így a lateráni szerződés aláírását, a Vatikán első elhagyását és találkozását az olasz uralkodóval. Desió községének küldöttségét menesztett a pápához a szobor felavatása alkalmára készített aranyemlékéremmel, amelyet a Szentatyanak szándékoznak átnyújtani.

A Haggibbor szép szereplése Zilahon. A Haggibbor vasárnap Zilahon vendégszerelt a Victoria SC ellen. A kolozsvári zsidó csapat viszontagságos körülmények között, számos autódéfektus miatt 10 órai autótút után, közvetlenül a mérkőzés előtt érkezett Zilahra és így nem lett volna meglepő egy vereség sem. A Haggibbor csapatja azonban úgy látszik kezdte megtalálni formáját, amennyiben a jóképességű vidéki együttest 6:0 (2:0) arányban kényserítette megadásra. A játék nagy részében a Haggibbor rendkívüli fölényben volt és játékaival teljes elismerést aratott.

Rohamosan esik a pezeta árfolyama. Madridból jelentik: Berenguer tábornok miniszterelnök kijelentette, hogy a pezeta rohamos esése, amely már néhány nap óta foglalkoztatja az európai tőzsdéköröket, a kormány előtt eddig ismeretlen okokra vezethető vissza. A kormány vizsgálatot indított, hogy a valutaesés okait megállapíthassák. A további tőzsdéi kontrenin-akciók kivédése érdekében ma Madridban bankárok és más jelentős közgazdasági tényezők országos értekezletet tartottak.

Megnyílt Fisch Böske

kézimunka szalonja
 Cluj, Str. Gh. Barfülu
 (volt Malom-utca)

16

Filék készen és rendelésre. Fehéremű himzés. Kézimunka előnyomda. Cspikebevarrás. Montirozás.

A kolozsvári rendőrség nyári hivatalos órái. A rendőrkveszturátus rendelkezése értelmében a központi és kerületi rendőrségek hivatali órái a nyári hónapokban naponta délelőtt 8-tól 1-ig és délután 4-től 6-ig lesznek.

Szerencsédik a néppárt. Bukarestből jelentik: A néppárt szervezőbizottsága tegnap ülést tartott Goga elnökletével, amely alkalommal a párt nyári szervezkedési akcióját beszélték meg. A néppárt főleg a liberális párt tagjai közül számít számos esatlakozásra.

Ezer repülőtest eskütétele. Bukarestből jelentik: Az új repülőtestek avatása ma délelőtt ment végbe a piperai aeródromban. Majdnem ezer új repülőhadnagy tette le az esküt Károly király előtt, akinek kíséretében voltak Miklós herceg és Mihály vajda is. Az eskütétel ünnepélyes keretek közt ment végbe.

Uj könyvek érdekes olvasmányok!

- Lagerlöf: ANNA SVÄRD Az észak nagy írónője Anna Svärd életét, viszontagságokban is állhatatos szerelmét mondja el a maga mesélő nyelvén, a maga csodálatos mesevilágába helyezi a vonzó alakok egész sorát..... Ára Lei 187
- Sinclair Lewis: A FŐ-UTCA (The Main-Street) Sinclair Lewis monumentális regénye a mai amerikai élet mozgató erői mögé, annak kulisszatitkaiba enged bepillantást. A két kötet ára Lei 306
- Sherwood Anderson: SÓTÉR NEVETÉS (Dark Lather) Az új amerikai irodalom legoriginálisabb tehetsége, egy bölői lelkületű férfi mozgalmas élettörténete kapcsán élvezet az amerikai írók és újságírók világába, onnan a munkásság küzdelmes életébe, feltárja az ottani élet fény és árnyoldalait..... Ára Lei 187
- Galsworthy: MINDENEN TUL (Beyond). Galsworthy a modern társadalomnak legélesebb szemű rajzolója. Ez a regénye nagyszerű lírai vallomás a szerelem mindenható, mindenentuli ereje mellett. A minden erőt leküzdő, tiszta szenvedélyek könyve ez a könyv..... Ára Lei 204
- Rudyard Kipling: HÁROM KATONA. Az angol hódítóknak s India benszületőjeinek összefonódó, de szesziesimulni nem tudó életét tárja elénk ez a mesteri elbeszélés-ciklus Ára Lei 187
- Károly Sándor: ÉN VAGYOK AZ UT, A HAZUGSÁG. A kiváló írónak új, nagy regénye. Gyilkos ezüst, ragyogó humor, éles kritika. Ára Lei 200
- Csathó Kálmán: MATYIKA SZINÉSZNŐ SZERETNE LENNI. Az erdélyi színházak nagy íkerű műsoradarabja..... Ára Lei 109
- Ludwig Wolf: KETTEN AZ ÉG ALATT..... Ára Lei 136
- Cushman: AZ UJ SZEGÉNYEK. Ára Lei 153

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

Ler

A lengy

A hé

Varsó, július 1. (A lezetit tanács a Z utján memorar miniszterelnök many elé tárja ság katasztrófát A memorandum és Hartglaz ké widsohn és K alá, többek k mondja:

„A lengyelors az elmult évek gazdasági katasztrófát csak kig indokolja a talánosságban válság; a katasz bizonyos speci kel is rendelkez talános helyzet belpolitikai oko tukat.

A lengyelors gyobb része k kiskereskedelmi kisparral fogla ságtól távol tar lengyel állam u manyok gazda nyult, hogy a le gilag erősítsék, kisebbségek és zsidó lakosságot böző gazdasági az idők során e a zsidóság gazd trófalissá tette. liumnak bizony delmi ágakra u munkások és a fosztotta meg az ségétől. Minden eára doták őket. tény munkások A

Ugyanezt a kormányok a k szesz-és dohány régi tulajdonosa kon keresztül azokat, rokkanta gízalt lengyelé módon kizáróla kényserítették a hozzon a polgár riáért, amelyekk ősszegessé kötelek nak a közvetítő sára irányuló k politikájú a zsidó vetítő és kézműv zisztenciáját vet amely az állam felett rendelkező nagyiparossá és elsősorban a zsidó amelynek bevét elzárultak. A p zsidóknak viszo lehetőség, hogy nál alkalmazottk nyerüket. A „val dőket viszont ol ják.

Az adórendsze hogy a falusi lak sen fel van men fizetésétől és az pedig a forgalmi

Ha véletlenül n resték fel, a k meg kell vált

nyitlt Boske

ka szalonja Gh. Barlfju (alom-utca)

16

rendelésre. Fehér-ézimunka előnyom-rás. Montirozás.

rendőrség nyári hiva-orkveszturátus rendel-a központi és kerü... ali órái a nyári hóm... előtt 8-tól 1-ig és dél...znek.

a párt. Buka-A néppárt szervező-ny ülést tartott Goga-ly alkalommal a párt-ési akcióját beszé-árt főleg a liberális-számít számos esat-

szet eskütétele. Buka-Az új repülőtiszték- előtt ment végbe a-... Majdnem ezer új-... te le az esküt Ká-... akiket kísértében-... és Mihály vajda-... keretek

nyvek olvasmányok!

SVÁRD Az észak a Svárd életét, vi- is állhatatos sze- el a maga mesélő- csodálatos mesevi- vonzó alakok egész ... Ára Lei 187

FŐ UTCA (The nklaír Lewis monu- mai amerikai élet- gé, annak kulissza- epillantást. A két ... Lei 306

erson: SÓ T É T (Dark Laughter) irodalom legoriginá- egy költői lelkelű- lettörténete kapcsán- mai írók és újságírók- a munkásság köz- eltárja az ottani élet- ait. ... Ára Lei 187

INDENEN TUL sworthy a modern- gelesebb szemű raj- nye egyszerű lírai- m mindenható, min- mellett. A minden- szta szenvedélyek- yv. ... Ára Lei 204

HÁROM KA- hódítóknak e India- sszeifonódó, de öz- tudó életét tárja- ri elbeszélés-ciklus ... Ára Lei 187

ÉN VAGYOK AZ- SÁG. A kiváló író- énye. Gyilkos sza- amor, éles kritika. ... Ára Lei 200

MATYIKA SZI- RETNE LENNI. zak nagy ikerű mű- ... Ára Lei 109

ETTEN AZ ÉG ... Ára Lei 136

SZEGÉNYEK. ... Ára Lei 153

ELET könyvosztályában

Lengyelország 3 millió zsidója a teljes gazdasági összeomlás előtt

A lengyelországi Zsidó Parlamenti Klub megrázó memorandumban tárja fel a kormány előtt a zsidóság helyzetét

A héber és jiddis iskolákat még a zsidó hitközségeknek sem szabad támogatni

Varsó, július 1. (Az Uj Kelet tudósítójától). A lengyelországi zsidó nemzeti tanács a Zsidó Parlamenti Klub utján memorandumot intézett Slawek miniszterelnökhöz, amelyben a kormány elé tárja a lengyelországi zsidóság katasztrófális gazdasági helyzetét. A memorandum, amelyet Grünbaum és Hartglaz képviselők, valamint Dawidsohn és Körner szenátorok írtak alá, többek között a következőket mondja:

A katasztrófa okai

„A lengyelországi zsidó lakosságot az elmúlt években rendkívül súlyos gazdasági katasztrófa sújtotta. Ezt a katasztrófát csak egy bizonyos mértékig indokolja a Lengyelországban általánosságban uralkodó gazdasági válság; a katasztrófa mélyebben fekvő bizonyos specifikus ismertető jelekkel is rendelkezik, amelyek nem az általános helyzetből következnek, hanem belpolitikai okokból lelik magyarázatukat.

A lengyelországi lakosság legnagyobb része kereskedelemmel, főleg kiskereskedelemmel, kézművességgel, kisiparral foglalkozik. A mezőgazdaságtól távol tartották a zsidóságot. A lengyel állam újjáalakulása óta a kormányok gazdaságpolitikája oda irányult, hogy a lengyel elemet gazdaságilag erősítsék, még pedig a nemzeti kisebbségek életére is. A zsidó lakosságot kitaszították a különböző gazdasági pozíciókból, amelyeket az idők során elfoglalt. Ez a politika a zsidóság gazdasági válságát katasztrófálissá tette. Az állami monopóliumnak bizonyos termelési, kereskedelmi ágakra való bevezetése zsidó munkások és alkalmazottak tizezreit fosztotta meg az életfenntartás lehetőségétől. Minden további nélkül az ucára doták őket, hogy helyükbe kereszény munkások lépjenek.

A zsidó existenciák ellen

Ugyanezt a politikát folytatták a kormányok a koncessziók terén is. A zesz- és dohánykoncessziókat elvették régi tulajdonosaiktól, akik generációkon keresztül elődeiktől örökölték azokat, rokantaknak és más privilégizált rétegeknek adták oda. Ily módon kizárólag a zsidó lakosságot kényszerítették arra, hogy áldozatokát hozzon a polgárok bizonyos kategóriáért, amelyeknek eltartása az állam-összegesség kötelessége. A kormányoknak a közvetítő kereskedelem kizárására irányuló kartell és szindikátusi politikájuk a zsidó kiskereskedők közvetítő és kézművesek százezreinek egzisztenciáját vette el. Az „etatizmus”, amely az államot korlátlan eszközök felett rendelkező és adót nem fizető nagyiparossá és nagykereskedővé tette, elsősorban a zsidó elemet károsította, amelynek bevételi forrásai ily módon elzárultak. A pozíciókból kiszorított zsidóknak viszont nincs megadva a lehetőség, hogy állami vállalkozásoknál alkalmazottként keressék meg kenyerüket. A „valódi lengyel” kereskedőket viszont ósós hitellel támogatják.

Az adórendszer úgy van felépítve, hogy a falusi lakosság csaknem teljesen fel van mentve az indirekt adók fizetésétől és az adóteher, elsősorban pedig a forgalmi adó a városi és főleg

a zsidó lakosság vállaira nehezedik. Az csak természetes, hogy a zsidó lakosság anyagi helyzetét és fizetőképességét a legkevésbé sem veszik figyelembe. Általában a kormány teljes részvétlenséggel viseltetik a hárommilliónyi, egyre jobban leszegényedő zsidó lakossággal szemben. A zsidóságot elnyomták, munka és életlehetőségeitől megfosztották.

A külföld milliárdjai

1915-től 1929-ig a külföldi, főleg az amerikai zsidóság széleskörű segély-akciót vezetett le a kelet európai, elsősorban pedig a lengyelországi zsidóság javára. A Joint több mint 27 millió dollárt folyósított a lengyelországi zsidóságnak gyorssegély címén és ebben az összegben nincsenek benne azok a segélyek, amelyeket az amerikai zsidók lengyelországi hozzátartozóknak küldtek és amelyek csak 1919-től 1921-ig kilencmillió dollárt tettek ki. 1922 óta a Joint a zsidó szakszervezet kiépítésével van elfoglalva és a ICA-val együtt egy intézményt alapított, amelynek 1922-től 1929-ig kétmillió 800 ezer dollár hitelt folyósított. Oriási összeget adtak a HIAS kívándorló társaság és nyugateurópai államok más szervezetei is a lengyelországi zsidóságnak. Minél konszolidáltabb lett azonban a lengyel állam, annál inkább csökkent az amerikai zsidóság segítése. És nincs messze az idő, midőn ez a segély teljesen megszűnik. Az amerikai gazdasági krízis ugyanezhez hozzá fog járulni ehhez.

Az adót a zsidók fizetik

Ez az állapot teszi szükségessé, hogy a kormány teljes erejével a katasztrófális helyzetben levő lengyelországi zsidóság segítségére siessen. A zsidóság megmentése nemcsak a zsidó társadalom számára fontos, hanem a lengyel állam számára is. A zsidó tömegek naponként növekvő elkeseredésével szemben a kormány nem maradhat érzéketlen. Sajnos, hogy a kormány nem viseltetik a kellő megértéssel ezen helyzettel szemben, amelynek előidézésében nem kis része van. A hárommilliárd zloty kivevő állami költségvetés nagyrészt (50 százalékát) csaknem kizárólag a zsidó lakosságot sújtó forgalmi adókból fedezi.

A kormánynak a zsidósággal szemben folytatott politikája leginkább abban nyilvánul meg, hogy a zsidó lakosság vallási szükségleteire 120 ezer zloty van felvéve a költségvetésbe. A zsidó iskoláknak és szociális intézményeknek pedig önmaguknak kell fenntartásukról gondoskodni.

Még a hitközségeknek sem szabad...

Ugyanígyen irányban mozog a kormány községpolitikája is. A kormány megtiltotta a községeknek, hogy költségvetéseikben zsidó szociális, vagy nevelő célokra bármily kis összeget is felvegyenek. A kormány azonban még ennél is tovább ment és a zsidó hitközségek költségvetéseiből törölte azokat az összegeket, amelyek héber, vagy jiddis iskolák támogatására voltak előirányozva. Nemesak hogy nem tesz semmit a zsidó lakosság speciális szükségleteinek kielégítéséért, de megakadályozza a községeket és zsidó hitközségeket, hogy a zsidóságot szociá-

lis és kulturális törekvéseiben támogassák.

A memorandum a következőképpen fejeződik be:

„Mint a lengyelországi zsidó lakos-

A felségsértés vádjával letartóztatott ifjumunkásokat átkisérték az ügyészségre

Cluj—Kolozsvár, július 1. (Az Uj Kelet tudósítójától). Ma kísérték át a kolozsvári rendőrségről az ügyészségre azt a kilenc letartóztatott ifjumunkás kommunisztát, akiket a rendőrség izgató hangú könyvnyomatos röpiratújságok terjesztése miatt tartóztatott le. A röpiratok a kiadott rendőrségi jelentés szerint II. Károly király és az államrend ellen izgattak és ezért a letartóztatottak ellen felségsértés és államellenes izgatás vétsége miatt emeltek vádat. A vádlottakat az ügyészségen Jepure vizsgálóbíró elé vezették, akinek elmondották, hogy a rendőrségen több napon át oly brutális eszközökkel vallatták

MÓRICZ ZSIGMOND

Légy jó mindhalálig 50— lej

(Eddigi ár 238— lej) Kapható az UJ KELET könyvosztályában (Utánvéttnél 16— lej portó)

ság megválasztott képviselői, kötelességünknek tartjuk felhívni a kormány figyelmét a zsidó lakosság helyzetének komoly voltára. A kormánynak haszthatatlanul meg kell tennie a szükséges lépéseket a zsidó lakosság katasztrófális helyzetét előidéző okok megszüntetésére.

KÖZGAZDASÁG

A Morgan-csoport és a Kruger-tröszt vezetői Bukarestben

Miről tárgyalnak a fővárosban pénzkapacitások

Bucuresti—Bukarest, július 1. (Az Uj Kelet tudósítójától). A Morgan-csoport alelnöke, Kenney Docton Bukarestbe érkezett. Az érdeklődő újságíróknak kijelentette, hogy a telefonkoncessziós kapcsolatos tranzakció megbeszélésére jött az országba. Rendkívül örvendetes, hogy a román-amerikai gazdasági összeköttetés ennyire kimélyül, amiből mindkét félnek csak előnye lesz. Az amerikai gazdasági

körök teljes figyelemmel kísérik Románia gazdasági fejlődését.

Ugyanezeken tegnap Bukarestbe érkezett Krüger, a svéd gyufatröszt elnöke. Az ismert nemzetközi pénzkapacitás még az este folyamán látogatást tett Maniunál, Madgearunál és Lugoseanunál, ma délelőtt pedig kihallgatáson jelent meg a királynál. Grüger látogatásának kizárólag udvariassági jelleget tulajdonítanak.

Leszállítják a gabona szállítási illetékeit

1500 lej lesz a gabona szállítási díja vagononként

Bucuresti—Bukarest, július 1. (Az Uj Kelet tudósítójától). Több ízben megirta az Uj Kelet, hogy az 1930. évi költségvetés mintegy 40 milliárd lejt kitevő előirányzata oly hatalmas összeget képvisel, amelyet a jelenlegi gazdasági viszonyok között nem képes felhozni az ország. A kormány gazdasági bizottsága vasárnap éjjeli ülésén foglalkozott a mezőgazdasági válság megoldásának lehetőségeivel és mint azt már jelentettük — elhatározta, hogy jelentős mértékben leszállítja az egyes gabonatermékek kiviteli illetékét. A buza és rozs exportvámját 2800 lejről 100 lejre szállították le vagononként, a kukorica váma 2800 lejről 1400 lejre csökkent, míg az árpa exportilletékét teljesen eltörölték. A kormány ily módon reméli fellendíteni a gabonaexportot és a külkereskedelmi mérleg aktívává tételével hozzájárulni a költségvetési deficit fedezéséhez. Hogy azonban minden meglepetés eshetőségét is kizárják, a kormány felemelte több élelmiszeik fogyasztási illetékét. Lapunk más helyén foglalkozunk ezen emelés következményeivel.

hogy a szállítás megfelelő megszervezése nélkül a kiviteli illetékek leszállítása eredménytelen maradt. Az első lépést egy nagyobb szabású exportkampány megteremtésével, a vámorompok felszabadításával tette meg a kormány, ezt azonban természetesen kellett követnie a szállítási illetékek leszállításának is. A kormány gazdasági bizottsága elhatározta, hogy a gabona szállítási díját vagononként körülbelül 1500 lejre csökkenti le. Megbízták a közlekedésügyi minisztert, hogy erre vonatkozólag lépjen érintkezésbe az autonóm államvasutak vezérigazgatójával.

A gazdasági bizottság feglkazott végül az egyes államokkal kötött kereskedelmi szerződésekkkel, majd a Dunakánális kérdésével.

Tizezer pengős alapítvány a magyarországi újságíróknak. Budapestről jelentik: A Magyar Hirlapírók Országos Nyugdíjgyűjteménye tegnap ünnepelte meg fennállásának ötvenéves évfordulóját. Ebből az alkalomból a nyugdíjintézet diszülést tartott. Az ülésen Weisz Fülöp felsőlházi tag, a Kereskedelmi Bank elnöke, tizezer pengős alapítványt tett a félé százados jubileum alkalmából.

Ha véletlenül nem keresték fel, akkor is meg kell váltania a sékelét

Ujabb fizetésképtelenségek Németországban. Berlinből jelentik: A kölni Gebrüder Diel rövidárúceg bankhiteleinek váratlan megvonása következtében kénytelen volt beszüntetni fizetéseit. — Az A. Bieringer Höchst am Mainban cégjegyzett bőrfeldolgozó vállalat fizetésképtelen lett. A törvényes eljárást megindult. A cég passzívai megközelítik az egymillió márkát. — A I. Weisz A. G. férfi és női nemezkalapgyár óriási passzívával fizetésképtelen lett.

Az amerikai bankok tiltakoznak a kormánykontroll ellen. Newyorkból jelentik: Amerikai bankkörökben egy idő óta erős mozgalom indult meg a kormányzat túlzott ellenőrzési akciója ellen, amelyet újabb gyakorol a külföldre kihelyezett kölcsönök fölött. Az érdekeltek szerint ennek az ellenőrzésnek semmiféle törvényes alapja nincs, csak hallgatóság elnézik és lényegében abból áll, hogy a kölcsönt kibocsátó bankok tartoznak bizonyos formalitásokat betartani. A washingtoni kormány azonban az utóbbi időben tulmelt ezen és a kihelyezés ellen vétőt jelentett be. Így történt meg az is, hogy Franciaország pénzügyi blokáttal és 1927-ben a nagy porosz kölcsönt eleinte nem engedte folyósítani és csak súlyos küzdelmek után lehetett a németekkel történt megállapodásokat effektuálni.

Csökkentette a városi tanács a dísznóhús és liszt árát. A városi tanács tegnap ülést tartott, melynek egyik főtárgyát az új maximális árak megállapítása képezte. Több élelmiszer árát leszállították, így a dísznóhús árát 4 lejjel kilónként (egyéb húsárut 2 lejjel kilónként), a liszt árát 50 banival kilónként. Az új maximális árak a mai nappal lépnek életbe.

A Kereskedő Tanács (Szatul Negustores) helyi szervezete csütörtökön, i. hó 3-án este 9 órakor barátságos összejövetelt tart a Monostori-úti Zajzon (Komjátszeghy)-kert külön pavillonjában. Az összejövetel alkalmából megbeszélés tárgyát fogják képezni az egyesület különböző belső ügyei is. Az egyesület vezetősége ezután is kéri tagjait, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt az összejövetelen.

Színház — Művészet

A Magyar Színház irodájának közleményei:

Ma új műsor a Magyar Színház-moziban EGY ANYA KÁLVÁRIÁJA

Esther Ralston és Jack Holttal Helyárak ismét 20 és 10 lej

Örömmel jelenti a Magyar Színház moziájának igazgatósága, hogy a mai naptól kezdve a helyárak ismét rendezettek: az összes páholy és földszinti ülőhelyek 20, az összes erkélyülések 10 lej. Ragyogó, nagyszabású ujdonságai lesznek ma a Magyar Színház moziájának: „Egy anya kálváriája”. Az amerikai filmgyártás legújabb és diadalmas produkciója. Egy anya tragédiája, akit a leánya halottjának vél és aki inkább ártatlanul megy a villamosszék elé, semhogy titkát fölfedje és leányára szegényt és szomorúságot hozzon. Az igazságtörő kinyomozása rendkívül izgalmas jelenetek és váratlan fordulatok árán sikerül. Ennek a mélyen megható és érdekes történetnek a főszereplői Esther Ralston és Jack Holt. A műsort egy briliáns egyfelvonásos hangos filmujdonság egészíti ki, amelyben Amerika legkiválóbb hárfaművésze csillogtatja tudását.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Szerdán 3, 5, 7 és este 9 órakor premier: Egy anya kálváriája (8 felvonásos izgalmas bűnügyi dráma. Ujdonság! Kolozsváron először! Főszereplők: Esther Ralston és Jack Holt). Ezenkívül: Egy napos király. (Hangos, zenés, egyfelvonásos filmujdonság. A legtekélyesebb hárfafőldvétel). Helyárak: 20 és 10 lej. Csütörtökön 3, 5, 7 és este 9 órakor: I. Egy anya kálváriája. II. Az egy napos király. III. Búrleszk kísérelő. Pénteken 3, 5, 7 és este 9 órakor: I. Egy anya kálváriája. II. Egy napos király. III. Búrleszk kísérelő.

Szombaton 3, 5, 7 és este 9 órakor: Csillag fia. Ujdonság Kolozsváron először! Izgalmas történet az aranyásók életéből. Főszereplők: Fred Tomson. Helyárak: 20 és 10 lej. Vasárnap délelőtt 11 órakor Pat és Pataton, mint bankárok. Helyárak: 20 és 10 lej. Vasárnap délután 3, 5, 7 és este 9 órakor: Csillag fia. Fred Thomson. Helyárak: 20 és 10 lej.

RADIO MUSOR

Idő: Középeurópai SZERDA, JULIUS 2

Bukarest. 17: Rádiózenekar. Suppé Gounod, Dvorak, Mozart, Botkiewitz, Lubbe műveiből. 18: Felolvasás. 18.45: Beszélőújság. 19: Gramofon. 20: Laza rescu zongoraművész játék. Andriaco és Schumann műveiből. 20.30: Felolvasás. 20.45: Dalest. 21.15: Csellójáték. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A m. kir. 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 1.30: Hírek. 3.30: Morse tanfolyam. 4.10: Csermely Gyula novellái: Az atyuska tréfái. Arany tó kérdéses boldogság. Felolvasa a szerző. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A m.kir. Országos Tiszti Kaszinó zenekarának hangversenye. 6: Halász Gyula előadása. Helyes magyarság, magyar helyesírás. 6.30: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. 7.30: Bibó Lajos novellái: Amikor minden összeomlik. A rostélyos. Felolvasa a szerző. 8: Magyar versek, dalok és gondokaszámok. Előadják: Vizvári Mariska, a Nemzeti Színház művésznője, Malecky Oszkár, a m. kir. Operaház művésze és Kerpely Jenő, a Zeneművészeti Főiskola tanára. 9.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 9.45: Más-

félóra könnyű zene. 11.15: Toll Árpád és cigányzenekarának hangversenye az Ostende-kávéházból.

Bécs. 20: Bach hangv. Utána szerező zene. Berlin. 22.40: Táncezené. Breslau. 22: Kamarazene. Hamburg. 20: Katonazene. Varsó. 20.15: Zongorahangv. Riga. 19.03: Szimfónikus hangv. Katovitz. 22.30: Hangverseny. Róma. 21.02: Szimfónikus hangv. Milánó. 20.30: Könnyű zene. Oslo. 22.40: Táncezené. Prága. 19.35: Hangverseny. Pozsony. 20: Gramofon. Brunn. 17: Operettzene.

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 3

Bukarest. 17: Zenekari hangverseny 18.30: Felolvasás. 18.45: Beszélőújság. 19: Gramofon. 20: Bach: H-moll miséje gramofonon. 21.30 Felolvasás. 21.45 Beszélőújság.

Budapest. 9.15: Házi kvartett. 9.30: Hírek. 12.25: Hangverseny. 4: Rádió Szabad Egyetem, utána pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5.30: dr. Csaba Jenő novellája: Gyerekek. Felolvasa a szerző. 6.10: Operettzseltek és keringők. Lehár: Cigányszerelem, nyitány. Lehár: A mulató istenek Cupidó keringő. Lehár: Végre egyedül, nyitány. Kálmán: Tatárjárás, nyitány. Kálmán: Marica grófnő, Hej cigány dal. Kálmán: A csikágó hercegnő és a királyi család. 8.15: Katonai indulók. A m. kir. 1. honvédegyezred zenekarának fuvós együttesének hangversenye. 9.30: Kinai és japán motívum énekszámok. Utána körülbelül 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Banda Marci és cigányzenekarának hangversenye a Baross kávéházból. Bécs. 21.15: Új zene, utána gramofon északi zene. Berlin. 20: Verdi: Traviata.

Világhírű írók, világhírű művei

„70% áreszállítás”-os akció néhány könyve még rendkívüli olcsó áron kapható:

- Björnson: Arne Solbaken 116 helyett 35 lei
- Dosztojevskij: Golyadkin ur 95 helyett 30 lei
- Megmélyítették I—II. 422 helyett 127
- Emlékiatok a holtak házából 190 helyett 57 lei
- A kamasz 60 lei
- Feuillei: Egy szegény ifju története 95 h 30 lei.
- Hugo Viktor: A nevető ember 228 h 68 lei
- Romain Rolland: Farkasok (dráma) 38 h 11 lei
- Tolsztoj: Feltámadás I—II. 228 h 68 lei
- Zola: Plassus meghódítása 153 h 46
- Az emberirtó 153 h 46
- Szerelem 153 h 46
- Családi tűzhely 153 h 46
- Hölgyek öröme 190 h 57
- Öröm az élet 228 h 68
- Mestermű 228 h 68
- Brandes: Korok, emberek, írásek 116 h 35
- Carlyle: A francia forradalom I—II —III 380 h 115
- Ferrero: Róma nagysága (6 kötet) 694 h 210 lei
- Keynes: A béke gazdasági következményei 65 h 20
- Lamprecht: Modern történettudomány 116 h 35 lei
- Bergson: A nevetés 116 h 35 lei
- Emerson: Essayk 136 h 51 lei
- Maeterlink: A szegények kincse 116 h 35 lei
- eensnikow: Optimista világnézet 116 h 35 lei
- Nietzsche: Korszerűtlen elmékedések 126 h 35
- Tagore: Az élet megismerése 58 helyett 18 lei
- Guyau: Modern esztétika 116 h 35
- Ruskin: Etfóadások a művészetről 95 h 30 lej
- Wagner: Művészet és forradalom 116 h 35
- Braun Robert: Régi és új milliomosok 65 h 20
- Carnegie: Nagyaink problémái 58 h 17 lei
- Chésteron: Hagyományok és hazugságok 111 h 36
- Lassalle: Alkotmány y és szocializmus 116 h 35
- Spencer: A haladás 116 h 35
- Wilson: Az új szabadság 75 h 23
- Bölsche: Természet titkaiból 95 h 30
- Az élet fejlődés története 170 h 51
- Gourmont: A szerelem fizikája 116 h 35 lei
- Ostwald: Felfedezők 116 h 35 lei
- Snyder: Modern természettudomány 116 h 35 lei.
- Gonda: Jó modor, jó társaság 75 h 25 lei
- Szegedy: A levélírás művészete 92 h 28 lei

A rendkívül csekély készlet miatt póttrendelést is kérünk.

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Breslau. 19.30: Operarészletek. Frankfurt. 19.30: Mandolinzene. Stuttgart. 21.10: Filharmonikus Varsó. 19.20: Gramofon. 23: Táncezené. Kattovitz. 22.15: Hangv. Poznan. 20.30: Orgonaverseny. Riga. 19.03: Szimfónikus hangv. Belgrad. 19.30: Guzlajáték. Milánó. 20.30: Rossini: Ory gróf c. operája. Róma. 21.02: Mascagni: Irisz c. operája. Prága. Operaelőadás. Pozsony. 19.30: Gramofon.

SPORT

Akerületi tenisbajnokság végeredményei

Férfi egyes I. oszt. Bajnok Benedek KAC. 2. Farkas U. Döntő: 6:3, 6:1, 4:6, 8:6, 3. Serb U. és dr. Metianu U. I. oszt. vegyespáros. Bajnok Benedek—Weressné KAC. 2. Simon—Devecséri Haggibbor. Döntő: 6:3, 6:3. 3. Farkas—Rosinné U. és Serb—Teroviciné U. II. oszt. férfi egyes. Bajnok Szász Endre KAC. 2. Radó Haggibbor. Döntő: 6:2, 6:3. 3. Güttler IS és Rosenberg Haggibbor. II. oszt. női egyes. Bajnok br. Kemény KAC. 2. Löwné TC. Döntő: 6:4, 6:3. III. oszt. férfi egyes. Bajnok Faur U. 2. Kuhn KAC. Döntő: 6:3, 7:5. II. oszt. férfi páros. Bajnok Szász Endre—br. Bánffy KAC. 2. Nagy, Güttler IS. 3. Faur U. és Radó—Rosenberg H. Döntő: 6:3, 6:4. Férfi egyes ifjúsági. Bajnok. 1. Benedek KAC. 2. Simon Haggibbor. 3. Szász Endre KAC és Radó Haggibbor. Döntő: 6:3, 5:0 w. o.

Milyen legyen a modern irodaüzem?
Megmutatja Raith Tivadart,
Az irodaüzem racionalizálása
című két kötetes könyve.
Ára 391 lej
az UJ KELET könyvosztályában

Apróhirdetések

JÉGSZEKRÉNYEK
mészárosok és vendéglősök részére is minden méretben. Sörkimerő pultok KERTÉSZ utca Targa-Műves, telefon 814. Kívánatra árjegyzék. — Képviselet Brassó és vidékére. P. UL. TITTES B. asov

Bel- és kultúridi **szabadalmat** kies-közöl és értékesít. Vállalja **szabada!mazoti** árúk forgalombahozatalát. Vass A. szabadalmi ügyvivő Cluj, Strada Dragalina 120.

TELJESEN különbejárata, szép, egészséges uccai szoba fürdőszoba és zongorahaszánálattal is július 15-re, esetleg július elsejére kiadó. Str. Gen Berthelot (Ötvös-ucca 25 sz

KLADÓ 2 és 4 szoba konyha, előszoba, fürdőszoba, konyha, éléskamra, viz, villany, központi fűtés és lift használattal. Értekezni P. Unirii 7 házfelügyelőnél.

INTELLIGENS bocher, beszél németül is, vidékre ajánljuk házitánitónak. J-lige: házitánító.

XIII EVF. Cluj—Kó július 2. 5690 ÉV
Az Uj Kelet a és bánati z na
Cikkeink utá forrás megje
Kéziratokat u és megörzéstük

Hatszáz

Bezárultak a miniszterelnök zott el a jól meg többségi honaty községét fejzes és szenátorokna tulságosan is ne kaért, amelyet t ért el az ellenz jától.
Néhány odave miniszterelnök bizonyal nem nemzeti paraszt tendős kormány Eppen ezért nem niszterelnök besalkozni, csupa megtételére sz hogy az emult zeti parasztpárt tevékenységet i statisztika szerin vazott meg neu gása alatt a pa
Bizonyos, ho kitűnő törvény lépést jelentene politikai és szoc nő törvényekber A baj mindig a nyek végrehajta kívánivalót m parasztpárt min nyek tiszteletber tására kötelezte delmek romantia egyszer azonban tunk kénytelenek következett be érája, amelyet az ellenzéken b valósítását jogg kormánytól az a antiszemita kile napig is büntet szágban, Const feldulta Maram tizedes bekéjét é kovinában garáz akár az igazsá rendőrhátóságok intézkedéseket. törvényesség ko hogy Maniu mi dolt, midőn azt zeti parasztpárt ellenzéken vallo

Am nemcsak a gást emelni a t nak módja elle párti parlament alkotása volt a amely közigazga haladottbaj el Törvénybe iktat vét, amelyet azu elmulasztott a Hét hónappal közigazgatási igazgatóságok távol vannak a záció élő szervez Hatszáz törvé szesszi leforgás rasztpárti parla adós maradt az a kívül fontos, a társadalmi szük vágsó törvényne állampolgársági mara 1928 dece be az országnak niszter, amelyne sét fogadta meg és amely ennek valahol az igaz véltáranak por maradt a parla vennyel is, ame évvel ezeltől ka